

POWIATOWE CENTRUM EDUKACJI I POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ

W WOŁOWIE

ul. Tadeusza Kościuszki 27, 56-100 Wołów

tel./fax (0 71) 389 21 00 e- mail : wpodn@wolowpce.pl www.wolowpce.pl

Biuletyn Informacyjny

Nr 52

Kwiecień 2020 r.

SPIS TREŚCI

1. Od redakcji.....	2
2. Informacje o nas.....	3
3. Aktualności.....	4
4. Sprawozdanie z działalności szkoleniowej PCE i PPP.....	26
5. Sieci Współpracy i Samokształcenia Nauczycieli	27
6. Publikacje nauczycieli.....	29
7. Biblioteka Pedagogiczna w Wołowie.....	38

OD REDAKCJI

Szanowni Państwo!

Oddajemy do Państwa rąk 52 numer „Biuletynu Informacyjnego” Powiatowego Centrum Edukacji i Pomocy Psychologiczno - Pedagogicznej w Wołowie.

W tym numerze znajdziecie Państwo informacje podsumowujące pracę Powiatowego Centrum Edukacji i Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej w miesiącach styczeń – marzec 2020r.

Zachęcamy nauczycieli do publikowania na naszych łamach własnych opinii i scenariuszy zajęć.

***„Wielkanoc, Wielkanoc, świat z zimy się obudził, te święta to pamiątka, że Chrystus zbawił ludzi.
To radość w wielu domach, na wielu kontynentach,
Wielkanoc to radosne i bardzo piękne święta.”***

Na te Wielkanocne Święta, chociaż tak inne, życzę spokoju i otwartego serca.
Wytrwałość i nadzieja niech Was nie opuszcza, w zdrowiu i ufności wyglądajcie jutra.
Błogosławieństwa Tego, co za nas umarł, koronę stracił cierniową i Zmartwychwstał.

**W imieniu wszystkich Pracowników Powiatowego Centrum Edukacji
i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Wołowie
Krystyna Adaśko – dyrektor**

**POWIATOWE CENTRUM EDUKACJI I POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ
W WOŁOWIE**

ul. Tadeusza Kościuszki 27, 56-100 Wołów

tel./fax (0 71) 389 21 00 e-mail: wpodn@wolowpce.pl www.wolowpce.pl

INFORMACJE O NAS

*Powiatowe Centrum Edukacji
i Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej*

ul. T. Kościuszki 27, 56-100 Wołów

tel. /fax. (071) 389-21-00 e-mail: wpodn@wolowpce.pl

strona internetowa: www.wolowpce.pl

Dyrektor PCE i PPP

mgr Krystyna Adaśko

Sekretariat

Czynny od poniedziałku do piątku 7³⁰ – 15³⁰

Biblioteka Pedagogiczna / wypożyczalnia i czytelnia /

Czynna:

poniedziałek -	11⁰⁰ - 18⁰⁰
wtorek -	11⁰⁰ - 18⁰⁰
środa -	11⁰⁰ - 18⁰⁰
czwartek -	11⁰⁰ - 18⁰⁰
piątek -	11⁰⁰ - 18⁰⁰
sobota -	9⁰⁰ - 13⁰⁰

tel. (071) 389-14-07 e-mail: wolow@wolow.dbp.wroc.pl

Biuletyn redaguje
Zespół

AKTUALNOŚCI

Lekcja otwarta w Szkole Podstawowej w Starym Wołowie

30.01.2020 r. w Szkole Podstawowej w Starym Wołowie odbyła się lekcja otwarta z uczniami kl. VII i VIII na temat: „Co to jest hejt i jak sobie z nim radzić?” Organizator- PODN w Wołowie realizując treści bezpiecznej szkoły i bezpieczeństwa w sieci propaguje treści różnych pułapek, które czyhają na młodych ludzi w internecie. Prowadzącą zajęcia była Regina Kmicińska a organizatorem Danuta Haller. W zajęciach uczestniczyli nauczyciele szkół powiatu wołowskiego, którzy będą takie treści poruszać w swoich placówkach.

Dziękujemy Dyrekcji Szkoły Podstawowej w Starym Wołowie oraz uczniom i nauczycielom za możliwość spotkania i pogłębienia wiedzy na temat bezpiecznego korzystania z internetu. To lekcja nie tylko dla dzieci ale i dorosłych. Proponujemy takie lekcje dla wszystkich szkół zainteresowanych tematem.

Danuta Haller- doradca metodyczny nauczania języka polskiego

Foto galeria:

100 rocznica Bitwy Warszawskiej 1920 roku

Senatorowie, „pomni zwycięstwa i uratowania Europy przed nawałnicą bolszewicką”, przyjęli uchwałę ustanawiającą rok 2020 Rokiem Bitwy Warszawskiej.

W dniach **13-15 sierpnia 1920** na przedpolach Warszawy **rozegrała się decydująca bitwa wojny polsko-bolszewickiej**. Określana mianem "cudu nad Wisłą" i uznawana za 18. przełomową bitwę w historii świata zadecydowała o zachowaniu przez Polskę niepodległości i uratowaniu Europy przed bolszewizmem.

Czerwona Europa

W opinii dyrektora Muzeum Wojska Polskiego prof. Janusza Ciska Bitwa Warszawska zadecydowała o kształcie Europy na kolejne dwadzieścia kilka lat. *Bo można sobie wyobrazić sytuację, że Stalin z Leninem zwyciężają w 1920 roku, rewolucja zwycięża na Węgrzech, w Niemczech i w Anglii czy Francji. Mogłoby to więc, w przypadku klęski Bitwy Warszawskiej, doprowadzić do sytuacji, że Europa byłaby czerwona niemal po Pireneje* - dodaje historyk.

Z kolei znawca dziejów Rosji Richard Pipes w rozmowie z PAP podkreśla, że: *gdyby bolszewicy wygrali Bitwę Warszawską, zapewne wkroczyliby później do Niemiec i może udało by im się wprowadzić tam rząd komunistyczny i na pewno cała historia byłaby zupełnie inna. Jeżeli Niemcy poszłyby wówczas drogą komunizmu, to może nie byłoby II wojny światowej, tylko konflikt między Zachodem a Rosją.*

Cudu nie było!

Zwycięstwo pod Warszawą powszechnie nazywane jest mianem "cudu nad Wisłą". Jest to określenie, które do obiegu wprowadzili przeciwnicy Piłsudskiego, aby w ten sposób umniejszyć jego rolę w pokonaniu bolszewików.

Tymczasem Bitwa Warszawska rozegrana została zgodnie z planem operacyjnym, który na podstawie ogólnej koncepcji Piłsudskiego opracowali szef sztabu gen. Tadeusz Rozwadowski, płk Tadeusz Piskor i kpt. Bronisław Regulski. Głównym celem operacji było odcięcie korpusu Gaj-Chana od armii Tuchaczewskiego i od zaplecza oraz wydanie skoncentrowanej bitwy na przedpolu Warszawy.

Przełom

Przełom w walkach, a tym samym - w wojnie polsko-bolszewickiej, nastąpił 15 sierpnia 1920, gdy armia polska pokonała wojska generała Michaiła Tuchaczewskiego atakujące stolicę. Kluczową rolę w bitwie spełnił manewr polskich wojsk oskrzydlający Armię Czerwoną przeprowadzony przez Naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego.

Polacy równocześnie wyprowadzali kontrofensywę znad Wieprza, zaplanowaną nie tylko na skrzydła rosyjskiego Frontu Zachodniego, ale także na jego tyły. W tym czasie część naszych wojsk walczyła z głównymi siłami bolszewickimi na przedpolach Warszawy.

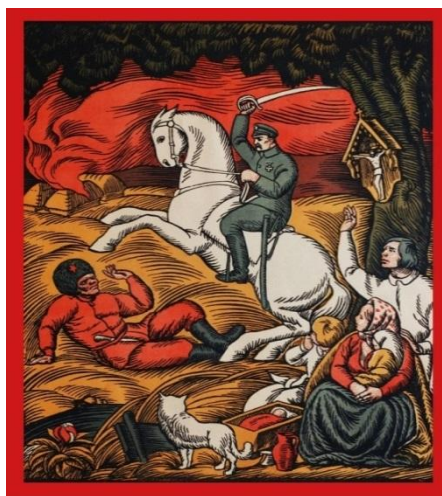
19 sierpnia armia Tuchaczewskiego została zmuszona do odwrotu nad Niemen. Do 25 sierpnia jednostki wojska polskiego wyzwoliły wiele miejscowości, między innymi Brześć Litewski, Białystok, Łomżę i Ostrołękę, docierając do granicy z Prusami Wschodnimi i odcinając drogę odwrotu siłom bolszewickim.

Pismem Świętym w Sowietów

Jednym z ważnych fragmentów Bitwy Warszawskiej było zdobycie 15 sierpnia przez kaliski 203. Pułk Ułanów sztabu 4. armii sowieckiej w Ciechanowie, a wraz z nim - kancelarii armii, magazynów i jednej z dwóch radiostacji, służących Sowietom do utrzymywania łączności z dowództwem w Mińsku.

Szybko podjęto decyzję o przestrojeniu polskiego nadajnika na częstotliwość sowiecką i rozpoczęciu zagłuszania nadajników wroga, dzięki czemu druga z sowieckich radiostacji nie mogła odebrać rozkazów.

Warszawa bowiem na tej samej częstotliwości nadawała przez dwie doby bez przerwy teksty Pisma Świętego - jedyne wystarczająco obszerne teksty, które udało się szybko odnaleźć. Brak łączności praktycznie wyeliminował więc 4. Armię z bitwy o Warszawę.

Bitwa warszawska

Bolszewika goń, goń, goń

Obecnie nie żyje już żaden z uczestników tamtych wydarzeń. W 2008 roku, w wieku 106. lat zmarł najstarszy weteran Bitwy Warszawskiej, kapitan Stanisław Wycech. Mając 102 lata udzielił wywiadu, w którym wspominał, że wojna była bardzo ciężka, jednak duch walki w armii był wielki.

Stanisław Wycech wspominał poświęcenie i ogromny wysiłek żołnierzy walczących w Bitwie Warszawskiej. Opowiadał o tym, jak wykonywali słynny manewr oskrzydlenia wojsk bolszewickich. - Trzy doby bez spania i jedzenia goniliśmy bolszewików - mówił.

Rozszyfrowana rewolucja

Według odnalezionych w ostatnich latach i ujawnionych w sierpniu 2005 roku dokumentów Centralnego Archiwum Wojskowego, już we wrześniu 1919 roku szyfry Armii Czerwonej zostały złamane przez por. Jana Kowalewskiego.

Manewr polskiej kontrofensywy udał się zatem m.in. dzięki znajomości planów i rozkazów strony rosyjskiej i umiejętności wykorzystania tej wiedzy przez polskie dowództwo.

Historia złamania przez pracowników polskiego Biura Szyfrów sowieckich kodów radiowych i wpływ tego faktu na losy wojny polsko-bolszewickiej i Bitwy Warszawskiej 1920 roku znalazły się w książce doc. Grzegorza Nowika pt. "Rozszyfrowano "rewolucję"".

W wyniku Bitwy Warszawskiej straty strony polskiej wyniosły: około 4,5 tys. zabitych, 22 tys. rannych i 10 tys. zaginionych. Straty zadane Sowietom nie są znane. Przyjmuje się, że ok. 25 tys. żołnierzy Armii Czerwonej poległo lub było ciężko rannych, 60 tys. trafiło do polskiej niewoli, a 45 tys. zostało internowanych przez Niemców.

Szkoła dla Rodziców i Wychowawców - podsumowanie edycji zimowej

W lutym 2020 roku zakończyliśmy zimową edycję naszych warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców podnoszących kompetencje rodzicielskie "Szkoła dla rodziców i wychowawców".

Dziękujemy wszystkim uczestnikom za zaangażowanie i życzymy sukcesów w pielęgnowaniu codziennych relacji z dziećmi zbudowanych na podstawie miłości oraz mądrego wychowywania.

Będziemy na bieżąco informować o kolejnej edycji kursu, kiedy jego realizacja z wiadomych aktualnie względów epidemiologicznych, będzie możliwa.

**Gratuluje serdecznie wszystkim uczestnikom.
Dziękuję pięknie prowadzącym zajęcia w edycji zimowej tj.**

- Pani Marii Buśko- Rola- psycholog
- Pani Katarzynie Stróżyk- pedagog

Wykorzystajcie Państwo nabyte kompetencje wychowawcze na co dzień, w budowaniu relacji z drugim człowiekiem, mężem, żoną a nade wszystko z własnymi dziećmi...

I pamiętajcie ,że wychowywać to kochać i wymagać!

**- Krystyna Adaśko
dyrektor PCE i PPP w Wołowie
Trener ORE w zakresie programu
„Szkoła dla rodziców i wychowawców”**

Zasoby do edukacji i pracy zdalnej z podziałem na etapy edukacyjne i bloki przedmiotowe

Bardzo wartościowe materiały - zasoby do edukacji i pracy zdalnej z podziałem na etapy edukacyjne oraz na bloki przedmiotowe do wykorzystania w pracy z nauczycielami i z uczniami, narzędzia do nauczania, instrukcje i opisy narzędzi do zdalnego nauczania, Microsoft OneNote Classroom – instrukcje Microsoft Teams .

Z pozdrowieniem Krystyna Adaśko dyrektor PCE i PPP w Wołowie

WDROŻENIE NARZĘDZI DO ZDALNEGO NAUCZANIA

- [Instrukcje i opisy narzędzi do zdalnego nauczania](#),
- [Microsoft OneNote Classroom – instrukcje](#)
- [Microsoft Teams](#) – narzędzie do wspólnej pracy – bardzo dobre do organizacji sekretariatów szkół, pokoi nauczycielskich, współpracy nauczycieli
- Plakaty, zaproszenia, łamanie tekstu: [canva.com](#)
- Komiksy: [pixton.com](#), [www.toondoo.com](#)
- Tworzenie gier, quizów, testów online:
 - [learningapps.org](#);
 - [www.jigsawplanet.com](#) (puzzle)
 - [www.edpuzzle.com](#)
 - [www.educaplay.com](#)
 - [www.classmarker.com](#)
 - [www.wordwall.net](#);
- Strony do tworzenia memów:
 - [memy.pl](#)
 - [www.memytutaj.pl](#)
- Zestaw narzędzi Web 2.0 wzbogacających i ułatwiających pracę i naukę zdalną:
 - [voki.com](#),
 - [www.fotobabble.com](#),
 - [www.animoto.com](#),
 - [www.popplet.com](#),
 - [www.postermywall.com](#);
 - [www.answergarden.com](#),
 - [www.pl.padlet.com](#)

Edukacja przedszkolna

- Ciekawe pomysły ćwiczeń [przyrodniczych, językowych, polonistycznych i matematycznych](#), edukacyjne kolorowanki. Wymaga rejestracji
- [Bajkowy Zakątek](#) – polskie i światowe baśnie i legendy w wersji do samodzielnego czytania
- [Więcej niż legendy](#) – Bajkowy zakątek animowane baśnie i legendy
- [Miejsce zbierające pomysły aktywności dla przedszkolaków](#)
- Darmowy [e-book z zabawami](#)
- [Fundacja Ireny Kwiatkowskiej](#) – klasyka dziecięcych wierszyków i piosenek w wykonaniu Ireny Kwiatkowskiej
- [Wiersze w postaci audio i filmików](#), kolorowanki, gry
- [Piosenki i bajki słuchane](#), kolorowanki, gry interaktywne
- Strona zawiera [pomysły do pracy z małymi dziećmi](#), sprawdzające się w nauczaniu na odległość, angażują rodziców
- Strona zawiera [pomysły na pracę zdalną z wykorzystaniem ruchu, zabaw i ćwiczeń](#), które dziecko może wykonać w domu, zabawy kładą duży nacisk na budowanie więzi rodzinnych
- Strona zawiera [bogactwo materiałów o charakterze ogólnorozwojowym](#), łatwym do wykonania nawet w domu
- Strona z ciekawymi [materiałami dydaktycznymi](#) – <https://przedszkolankowo.pl/>
- Portal z materiałami dydaktycznymi dla [nauczycieli przedszkola](#)
- Zasoby [dla nauczycieli przedszkola](#), łącznie z filmami edukacyjnymi
- Zasoby, zadania zdalne – <https://przedszkolanki.com>
- Strona przeznaczona [dla dzieci w wieku od 2 do 8 lat](#). Serwis oferuje gry i zabawy rozwijające wyobraźni
- Strona z pomysłami [dla rodziców do pracy z dzieckiem w domu](#)
- Gry [edukacyjne dla dzieci](#)

SZKOŁA PODSTAWOWA

- **EDUKACJA Wczesnoszkolna**
 - Strona zawiera [pomysły ćwiczeń przyrodniczych, językowych, polonistycznych i matematycznych, edukacyjne kolorowanki](#). Wymaga rejestracji
 - [Bajkowy Zakątek – Polskie legendy](#) – polskie i światowe baśnie i legendy w wersji do samodzielnego czytania
 - [Fundacja Ireny Kwiatkowskiej](#) – klasyka dziecięcych wierszyków i piosenek w wykonaniu Ireny Kwiatkowskiej
 - [Wiersze w postaci audio i filmików](#), kolorowanki, gry
 - [Piosenki i bajki słuchane](#), kolorowanki, gry interaktywne

- org – aplikacja umożliwiająca [tworzenie interaktywnych zabaw i ćwiczeń](#)
- [Ćwiczenia i nauka online dla najmłodszych](#) z specjalnymi potrzebami
- Kompleksowe zestawienie najważniejszych informacji, a także linków do stron internetowych, które mogą być wykorzystywane przez nauczycieli i dyrektorów szkół do przygotowania [materiałów do samodzielnej pracy uczniów w domu](#)
- Propozycje [dla uczniów wszystkich klas szkoły podstawowej, zgodne z aktualną podstawą programową](#), treści mogą być wykorzystane w trakcie zdalnego nauczania
- [Narzędzie do pracy zdalnej z wykazem przydatnych stron](#) oraz instrukcji do pracy online z uczniem i rodzicem
- Serwis, na którym znajdują się [filmy dokumentalne, fabularne, reportaże, animacje](#), filmy eksperymentalne, zapisy spektakli teatralnych i operowych, rejestracje koncertów, relacje dokumentujące życie kulturalne i społeczne oraz audycje radiowe, dostępnych jest ponad 7 tys. plików audio i wideo, wszystkie są bezpłatne, wolne od reklam i dostępne bez logowania
- Narzędzie umożliwia [utworzenie szkolnej edukacyjnej sieci społecznościowej](#), z wbudowanym kalendarzem, dziennikiem elektronicznym, serwerem udostępniającym pliki i narzędzia do tworzenia testów oraz quizów
- [Blendspace](#) (można tworzyć lekcje, wykorzystując elementy multimedialne, przygotować interaktywne quizy, jako elementy powtórzeniowe dla danej lekcji, platforma umożliwia zakładanie grup (klas) w celu skierowania danego materiału do określonych odbiorców)
- [Minstructor](#) (umożliwia i wspomaga tworzenie własnych materiałów dydaktycznych, jest darmowe dostępne w polskiej wersji językowej pod adresem: minstructor.pl)
- [Zbiór zadań do pracy dla dzieci](#), które lubią matematykę, dobry pomysł na samodzielną pracę ucznia
- Program do ściągnięcia „[2+2 gry matematyczne](#)” wspomaga naukę dzieci z zakresu podstawowych zagadnień matematycznych takich jak liczenie, dodawanie, odejmowanie, porównywanie liczb oraz tabliczka mnożenia
- Katalog [gier online, kategoria przyroda](#)
- Zabawy [edukacyjne dla dzieci do wykorzystania w domu](#)
- Samodzielne [lekcje kodowania](#)
- Interaktywny [angielski dla dzieci](#)
- Karty do rozwijania [kompetencji językowych dzieci](#), sprawdzą się w nauczaniu "domowym"

Materiały dla nauczycieli

- <http://angielskizadarmoonline.eu/>
- https://padlet.com/d_niedzialkowska/m2ilko0nsi6w

Egzamin ósmoklasisty. Zestaw zadań powtórkowych.

• **BLOK HUMANISTYCZNY**

- [Filmoteka szkolna](#) –lekcje dla szkół podstawowych

JĘZYK POLSKI

- [poloniści-aktywiści dzielą się tworzonymi przez siebie materiałami do e-learningu](#)
- [Polonistyczna blogosfera](#) – spis polonistycznych blogerów w sieci
- [Teatr bez wychodzenia z domu](#) – propozycja spektakli teatralnych online za darmo
- [Biblioteka wolne lektury](#) Biblioteka Wolne Lektury to podstawowe źródło bezpłatnych lektur szkolnych dla uczniów i nauczycieli
- [Wiedza z Wami – wideoblog o maturze z języka polskiego i nie tylko](#)
- [Wiedza z Wami – podstawówka](#)
- [Gramatyka na Youtube](#)
- [Dyktanda online](#) aplikacja jest nowoczesna, stworzona przez wielu specjalistów, jest narzędziem do ćwiczenia rozwiązywania dyktand
- Mówiąc inaczej: [Filmy z ciekawostkami o języku polskim tworzone przez Paulinę Mikułę](#)
- [Uniwersytet dzieci](#)
- [Biblioteka cyfrowa administrowana przez Bibliotekę Narodową](#)
- [Biblioteka cyfrowa](#) Ośrodka Rozwoju Edukacji
- <https://ninateka.pl/edu> – zasób archiwalnych materiałów audiowizualnych: rejestracji spektakli teatralnych i operowych, koncertów, dokumentów, reportaży, animacji, filmów eksperymentalnych

HISTORIA

- Khan Academy – <https://pl.khanacademy.org/> – Platforma zawierająca samouczki i instrukcje.
- <https://www.khanacademy.org/> – wersja anglojęzyczna
- [Weird History](#)
- [Good Idea](#)
- [Ale Historia](#)
- [Polimaty](#)
- [TedEd](#)
- [CrashCourse](#)
- [Inna Historia](#)
- [Historia na szybko](#)
- [Artehistoria](#)
- [Tylko Historia](#)

- [Archiwum Filmoteki Narodowej](#) – (tu np. można obejrzeć „Potop”)
- [Grupa Historia dla dzieci i młodzieży](#)
- [Historia w 5 minut](#)
- [Historia, jakiej nie znacie](#)
- [Histmag](#)
- [Historia na obcasach](#)
- [Historia jednego zdjęcia](#)
- [WAWEL ma lekcje muzealne](#)
- [Muzeum Prado](#) (po hiszpańsku) oprowadzają po galeriach
- [Polin lekcje muzealne](#)
- [Matura z historii](#) – Grupa, sieć
- [Blog o historii sztuki](#)
- [Fotografia i historia](#)
- [Ciekawostki historyczne](#)
- [Wielka Historia](#)
- [Academia Khana](#) – ciekawa strona z ogromną zawartością wiedzy z zakresu historii i historii sztuki
- [Encyklopedia sztuki](#)
- [Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie](#)
- [Zamek w Pszczynie](#) – wirtualne zwiedzanie Zamku w Pszczynie, zaglądamy w zakątki, które nie są udostępniane turystom
- [Interactive World History Atlas since 3000 BC](#) – bardzo dobra mapa historyczna
- [Cyfrowe zbiory muzeum narodowego w Krakowie](#)
- [Filmoteka Muzeum sztuki Nowoczesnej w Warszawie](#) – filmy artystów XX i XXI w.
- [Baza filmów dokumentalnych lat 70-90 XX wieku](#) – kolekcja ECS
- [Filmy o sztuce i historii](#) – z polskimi napisami
- [Historia, sztuka, dokument](#)

JĘZYKI OBCE

- <https://etwinning.pl/> eTwinning – webinaria, kursy internetowe dla nauczycieli, scenariusze zajęć dotyczących kodowania, pokojów zagadek z różnych przedmiotów
- <https://neuroteaching.blogspot.com/> Kreatywne nauczanie języków obcych -blog Anieli Tekieli
- <http://bit.ly/ONLINEwDOMU> zajęcia języka angielskiego w domu
- <http://deutschfun-pielgrzymowice.blogspot.com/> Deutschfun blog Marty Florkiewicz-Borkowskiej

- [LearningApps](#) – platforma z interaktywnymi zadaniami na wszystkie etapy edukacyjne pozwalająca również na tworzenie klas, zadawanie i sprawdzanie zadań przesłanych uczniom
- [Quizlet](#) – platforma do tworzenia fiszek, utrwalania słownictwa, tworzenia klas, zadawania zadań dla uczniów
- [Flippitty](#) – tworzenie wirtualnych pokoi zagadek
- <https://vocaroo.com/> narzędzie do nagrywania z możliwością przesłania innym użytkownikom
- [Voki](#) – narzędzie do tworzenia wirtualnych awatarów z możliwością przesłania innym użytkownikom
- [ClassDojo](#) – narzędzie do komunikacji z rodzicami, uczniami oraz motywujące do działania

Padlety nauczycieli:

- angielski:
 - https://pl.padlet.com/agnes_witkowska/hskvppe0vagx
 - <https://padlet.com/bronianie/i15nt7l8te2q>
 - <https://padlet.com/bronianie/ymzqkmdcgn6x>
- niemiecki:
 - <https://padlet.com/ewa74primus/JęzykNiemiecki>
 - <https://padlet.com/ewa74primus/keinePanik>
 - <https://padlet.com/kjankosz/ip3sba8owcfx>
 - <https://pl.padlet.com/barbasia2/multilehrer>

• BLOK MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZY

MATEMATYKA

- Khan Academy – <https://pl.khanacademy.org/> – Platforma zawierająca samouczki i instrukcje. Można na niej stworzyć swoją klasę, można też za jej pomocą uczyć się samodzielnie. Przydatna nie tylko do przedmiotów ścisłych.
- <https://www.khanacademy.org/> – wersja angielska Materiały do planowania i prowadzenia zajęć z matematyki za pomocą nowoczesnych technologii adaptacyjnych (strona zawiera również pomoce istotne w identyfikacji mocnych i słabych strony ucznia)
- [3Blue1Brown](#) – Kanał matematyczny, raczej dla licealistów. Polskie napisy.
- <http://matematykainnegowymiaru.pl/open/materialy.php> różne materiały (animacje, zadania, gry, poradniki, lekcje) dla wszystkich etapów edukacji
- [Matematyka poza klasą online](#) (zbiory zadań i inne nietypowe rozwiązania dla nauczycieli i uczniów)

- <http://www.math.edu.pl/testy-matematyczne> Proste ćwiczenia online przede wszystkim dla uczniów szkół podstawowych, możliwość zastosowania zadań do samodzielnej pracy ucznia w domu z jednoczesną możliwością podglądu jego postępów oraz udzielaniem wskazówek
- <https://odrabiamy.pl/matematyka> Portal prezentujący rozwiązania, które mogą być podpowiedzią lub wskazówką, jak poradzić sobie z konkretnym problemem matematycznym, zbiór zadań i ciekawostek w formie krótkich filmów (filmiki przystępne dla uczniów)
- [Matematyczne ciekawostki](#), jak zachęcić do samodzielnego uczenia się matematyki, zbiór zadań i problemów do zastosowania w formie zadania domowego lub wprowadzenia do samodzielnej pracy ucznia
- [Darmowe wideolekcje z matematyki zgodne z podstawą programową](#) – Pi-stacja – webinary powtórkowe dla ósmoklasistów i maturzystów.

Pi-stacja: Powtórka przed egzaminem ósmoklasisty:

Wszystkie spotkania online zaczynają się o godz. 19.00.

19 marca – <https://youtu.be/e4JdOzkk7YI> potęgi, pierwiastki (w tym zadania na dowodzenie)

26 marca – <https://youtu.be/OunQ6Zg1UWs> procenty, proporcja prosta, statystyka (w tym zadania na dowodzenie)

2 kwietnia – <https://youtu.be/CyT4zfKupeE> algebra, równania i zadania tekstowe

7 kwietnia – <https://youtu.be/bze0cM-FbRk> planimetria (w tym zadania na dowodzenie)

16 kwietnia – <https://youtu.be/0Ace5wW4NBM> stereometria, układ współrzędnych

Wydarzenie na FB: <https://www.facebook.com/events/2921056361270986/>

Aby wziąć udział w powtórce online **nie trzeba się rejestrować**, wystarczy punktualnie zjawić się na kanale [YouTube.com/PistacjaMatematyka](https://www.youtube.com/PistacjaMatematyka) klikając na link wskazany przy wybranym terminie.

- [Matematyki przyjemność – zadania z matematyki dla uczniów podstawówki](#)
- [MatZOO](#) – zadania z matematyki, matematyczne ZOO, matematyka i programowanie dla uczniów podstawówki – uczniowie młodszy
- [Szalone liczby – Przygotowanie do sprawdzianów, egzaminu ósmoklasisty czy matury](#)

INFORMATYKA

- [Mistrzowie kodowania](#)
- [Materiały dla nauczycieli szkół ćwiczeń – Informatyka](#)
- [org](#)
- [Miejsce zbierające pomysły na naukę kodowania](#)
- [Edukacja medialna](#)
- [Konspekty z informatyki](#)

• KSZTAŁCENIE OGÓLNE

- [Matematyka](#) – różne materiały (animacje, zadania, gry, poradniki, lekcje) dla wszystkich etapów edukacji
- [Matematyka maksymalnie prosta](#) – matematyka dla licealistów
- [Filmoteka szkolna](#) – lekcje dla szkół ponadpodstawowych
- [Darmowe wideolekcje z matematyki zgodne z podstawą programową](#) – Pi-stacja – webinary powtórkowe dla ósmoklasistów i maturzystów.

Pi-stacja: Powtórka przed maturą matematyka (poziom podstawowy): Wszystkie spotkania online zaczynają się o godz. 19.00.

14 kwietnia – <https://youtu.be/dFypW-GM5jc> – funkcja liniowa, funkcja kwadratowa, wielomiany

21 kwietnia – https://youtu.be/hBB6ggF_xaU – zadania na dowodzenie (planimetria, nierówności, tożsamości)

28 kwietnia – <https://youtu.be/Q6gto15I930> – ciągi, trygonometria

30 kwietnia – <https://youtu.be/dNGjflwLFEs> – kombinatoryka, rachunek prawdopodobieństwa, logarytmy

Wydarzenie na FB: <https://www.facebook.com/events/599471167304784/> Aby wziąć udział w powtórce online **nie trzeba się rejestrować**, wystarczy punktualnie zjawić się na kanale [YouTube.com/PistacjaMatematyka](https://www.youtube.com/PistacjaMatematyka) klikając na link wskazany przy wybranym terminie.

• KSZTAŁCENIE ZAWODOWE

- Strona RCRE na której można znaleźć [linki do e-zasobów wykorzystywanych w kształceniu zawodowym](#)
- [Bezpłatne zajęcia z PRAWA dla uczniów wszystkich typów szkół](#). Wykłady prowadzone przez prawników oraz kadrę profesorską Europejskiej Wyższej Szkoły Prawa i Administracji z siedzibą w Warszawie można oglądać codziennie na dowolnym urządzeniu z dostępem do Internetu od poniedziałku do piątku w godzinach 11:00 – 13:00. Wymagana wcześniejsza rejestracja
- <https://cke.gov.pl/egzamin-zawodowy/>

Centralna Komisja Egzaminacyjna – materiały przydatne w procesie przygotowania uczniów do egzaminów zawodowych.

• DORADZTWO ZAWODOWE

- Zbiór [e-zasobów do realizacji doradztwa zawodowego](#) w formie on-line na stronie RCRE
- Centrum Kształcenie Zawodowe w Kędzierzynie Koźlu:
 - [Narzędzie wspierające decyzje edukacyjno-zawodowe](#)
 - [Planowanie kariery](#)
 - [Informacje zawodowe](#)

WSPARCIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE

- [Mądre emocje](#) – trening inteligencji emocjonalnej – webinar WSB

Materiały do wykorzystania w pracy z uczniami:

Materiały ćwiczeniowe dostosowane do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym:

- <https://archiwum.men.gov.pl/wp-content/uploads/2018/02/materiały-cwiczeniowe-dla-uczniow-z-niepelnosprawnoscia-intelektualna-w-stopniu-umiarkowanym-i-znacznym-czesc-1.pdf>
- <https://archiwum.men.gov.pl/wp-content/uploads/2018/02/materiały-cwiczeniowe-dla-uczniow-z-niepelnosprawnoscia-intelektualna-w-stopniu-umiarkowanym-i-znacznym-czesc-2.pdf>

Adaptacje podręczników dla, uczniów mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się w tym niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją; uczniów niewidomych w systemie Braille'a; uczniów słabowidzących w druku powiększonym.

Nauczanie zintegrowane, matematyka, podręczniki, piktogramy, wersje multimedialne, poradniki dla nauczyciela, generatory kart pracy:

- <https://naszelementarz.men.gov.pl/kategoria/adaptacje/>

Zajęcia rewalidacyjne, karty pracy i ćwiczenia:

- http://files.wszpwn.com.pl/www/eBooks/Pewny-start_Zaj%C4%99cia-rewalidacyjne.pdf

Zajęcia rewalidacyjne, zeszyt ćwiczeń dla szkoły podstawowej, klasy 4-6:

- <http://pdf.helion.pl/zrcw46/zrcw46.pdf>

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI POMOCNE W PROCESIE SAMOKSZTAŁCENIOWYM:

Publikacje, materiały, poradniki, przykłady dobrych praktyk

- <https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-i-wychowanie/uczen-ze-specjalnymi-potrzebami-edukacyjnymi/>
- <https://www.ore.edu.pl/2015/03/pomoc-psychologiczno-pedagogiczna/>
- <https://www.ore.edu.pl/2015/03/edukacja-wlaczajaca/>
- <https://autyzmwszkole.com/>
- <https://dziecisawazne.pl/co-to-jest-integracja-sensoryczna/>

KĄCIK DLA RODZICÓW:

- Integracja sensoryczna – jak się objawiają zaburzenia integracji sensorycznej?
 - <https://www.youtube.com/watch?v=gEXmB-VGKd0>
- Integracja sensoryczna – co to jest dyspraksja?
 - <https://www.youtube.com/watch?v=yjW1Boelyns>

- Jak radzić sobie ze stresem przed egzaminem
 - <http://kasiagandor.com/2016/05/jak-radzic-sobie-ze-stresem-przed-egzaminami/>
- Jak okiełznać stres?
 - <https://www.youtube.com/watch?v=N9Ea3YYAGBA>
- Jak radzić sobie ze stresem, agresją i zdenerwowaniem?
 - <https://www.youtube.com/watch?v=5p1IOcSZuko>
- Naucz się reagować na atak słowny.
 - <https://www.youtube.com/watch?v=jaxXYXCrGQA>
- Toksyczna osoba w najbliższym otoczeniu- co wtedy robić?
 - <https://www.youtube.com/watch?v=ZGvi8rNj1-A>
- Mowa ciała – jak uspakajać wzrokiem drugą osobę?
 - <https://www.youtube.com/watch?v=4aWMmEtKFWk>
- Jak przestać się stresować. Jak przestać się denerwować?
 - <https://www.youtube.com/watch?v=MukpNYLRkds>

PRAWO OŚWIATOWE W PRAKTYCE

- **Sytuacja nauczycieli oraz pracowników niebędących nauczycielami przedszkoli, szkół i placówek w związku z zawieszeniem prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych – informacja MEN**
<https://www.gov.pl/web/edukacja/sytuacja-nauczycieli-i-pracownikow-szkol>
- [Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela \(Dz.U. z 2019 r. poz. 2215\) Art. 7 ustawy – Karta Nauczyciela i art. 68 ust. 5 ustawy – Prawo oświatowe.](#)
- Ustawa z 2 marca 2020 r. o [szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19](#), innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2020 poz. 374).
- [Art. 10 ust. 1 pkt 6 i art. 29 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe](#) (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.).
- Komunikat Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministra Edukacji Narodowej ws. pracowników młodocianych – na podstawie art. 30b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.).
<https://www.gov.pl/web/edukacja/komunikat-ministra-rodziny-pracy-i-polityki-spoecznej-oraz-ministra-edukacji-narodowej-ws-pracownikow-mlodocianych>

INNE

- Informacje dla nauczycieli, uczniów, rodziców o kształceniu na odległość w szkole, z uwzględnieniem higieny pracy uczniów i nauczycieli oraz zasad bezpieczeństwa w sieci;
 - [Jak uczyć zdalnie](#) – kluczowe informacje i praktyczne wskazówki dla nauczycieli
 - [PL – Bezpieczeństwo w sieci](#)
 - [Bezpieczeństwo w sieci](#)
 - [Bezpieczeństwo dziecka w sieci](#)

- [Fundacja "Dajemy Dzieciom Siłę"](#)
- [Raport: Bezpieczeństwo dzieci korzystających z Internetu](#)
- [Polskie dzieci w Internecie. Zagrożenia i bezpieczeństwo](#)
- [Cybernauci – kompleksowy projekt kształtowania bezpiecznych zachowań w sieci](#)
- <https://www.ore.edu.pl/category/szkola/promocja-zdrowia/>
- Materiały wspierające realizatorów programu [Szkoła Promująca Zdrowie](#)
- Program [Cyfrowo bezpieczni.pl](#) rekomendowany przez MEN

INFORMACJE DLA RODZICÓW

Jak zorganizować dzieciom warunki do nauki w domu, jak motywować i wspierać dzieci do systematycznego uczenia się poza szkołą, jak zadbać o bezpieczeństwo w sieci

- Kilka porad [dla rodziców o miejscu do nauki](#)
- Pięć skutecznych [sposobów na motywację, nie tylko dla rodziców](#)
- [Jak ulepić zwierzątka z plasteliny](#) – krok po kroku
- [Mapy sensoryczne](#) – plastyczne

Quizizz – aplikacja, która nie pozwala zasnąć

W styczniu odbyło się spotkanie nauczycie języków obcych, na którym przedstawiłam różnorodne aplikacje pomocne w nauczaniu języków obcych. Największym zainteresowaniem cieszyła się aplikacja Quizizz. Za pomocą aplikacji Quizizz można przygotować angażujące testy na każdy przedmiot edukacyjny i poziom nauczania. Dla młodszych dzieci mogą to być pytania lub odpowiedzi składające się z obrazków, a dla starszych rozbudowane pytania wymagające dodatkowych obliczeń lub korzystania z dodatkowych źródeł w celu udzielenia odpowiedzi. Każde pytanie można przygotować samodzielnie lub skorzystać z funkcji Teleport, która pozwala na wykorzystanie pojedynczych pytań z quizów przygotowanych przez innych nauczycieli. Nowością w aplikacji jest możliwość dodawania pytań głosowych w postaci nagrania własnego głosu bezpośrednio w aplikacji lub przesłania pliku z rozszerzeniem mp3. Quizizz to świetna alternatywa dla kahoota, jeśli nawet nie konkurencja! Aplikacja **quizizz** jest bardzo prosta w obsłudze, intuicyjna. Bardzo podobna do kahoota, kolorowa i wciągająca. Podobnie, jak w kahootie uczniowie logują się za pomocą wygenerowanego pinu, podają swoje imię. Na koniec otrzymujemy zestawienie, które także możemy pobrać w formie pliku Excel, jest dużo bardziej przejrzyste niż w kahootie.

Podstawowe różnice to możliwość zaznaczenia tylko jednej poprawnej odpowiedzi, pytania mieszają się za każdym razem niezależnie od nas i, co najważniejsze, pytania uczestnicy widzą bezpośrednio na swoim ekranie bez konieczności spoglądania na ekran wyświetlany przez nauczyciela. Po zakończonym quizie uczestnik widzi na swoim ekranie zestawienie wszystkich swoich odpowiedzi z podanymi prawidłowymi odpowiedziami. Nauczyciel cały czas śledzi postępy uczniów na swoim koncie i ekranie.. Czas odmierza przesympatyczny awatarek, który przesuwa się w określonym czasie na górnym pasku ekranu.

Czytamy lektury szkolne...

W związku z trwającym zawieszeniem zajęć szkolnych zachęcamy nauczycieli, w szczególności polonistów i bibliotekarzy, aby wspierali swoją pracę oraz naukę uczniów, korzystając z elektronicznych wersji lektur szkolnych i nie tylko (e-booki, audiobooki), dostępnych w serwisach:

Lektury.gov.pl

Serwis Lektury.gov.pl to realizacja postulatu budowy otwartych, dostępnych i przyjaznych cyfrowych zasobów edukacyjnych i kulturowych. Projekt został zainicjowany przez dwa ministerstwa: Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, oraz Ministerstwo Cyfryzacji. Dzięki tej inicjatywie lektury można pobierać przez Internet i słuchać ich wersji audio lub czytać w dowolnym momencie za pomocą wygodnej aplikacji mobilnej.

Serwis powstał przede wszystkim z myślą o uczniach i studentach, nauczycielach i wykładowcach, ale zachęcamy do korzystania z niego wszystkich, którzy chcą poznać lub przypomnieć sobie najważniejsze dzieła literatury polskiej i światowej.

Wolne Lektury

Wolne Lektury to biblioteka internetowa czynna 24 godziny na dobę, 365 dni w roku, której zasoby dostępne są całkowicie za darmo. W jej zbiorach znajduje się 5571 utworów, w tym wiele lektur szkolnych zalecanych do użytku przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, które trafiły już do domeny publicznej. Wszystkie dzieła są odpowiednio opracowane - opatrzone przypisami, motywami i udostępnione w kilku formatach - HTML, TXT, PDF, EPUB, MOBI, FB2. W bibliotece znajduje się również kilkaset audiobooków, czytanych przez takich aktorów jak: Danuta Stenka, Jan Peszek czy Andrzej Chyra. Można ich słuchać w formatach MP3 i Ogg Vorbis. Audiobooki są również dostępne w formacie DAISY dostosowanym do potrzeb osób słabowidzących, niewidomych oraz osób mających trudności z czytaniem.

Z udostępnionych zasobów można korzystać również poprzez bezpłatną aplikację mobilną. Umożliwia ona bezpośredni i wygodny dostęp do zasobów biblioteki na urządzeniach mobilnych. Aplikacja dostępna jest na systemy Android oraz iOS. Strona internetowa jest również dostosowana do używania na urządzeniach mobilnych.

Wszystkie utwory zamieszczone w bibliotece Wolne Lektury można zgodnie z prawem bezpłatnie przeglądać, słuchać, pobierać na swój komputer, a także udostępniać innym i cytować.

Polona

Polona to jedna z najnowocześniejszych bibliotek cyfrowych na świecie i jednocześnie największa tego typu biblioteka w Polsce. Biblioteka Narodowa, administrator Polony, udostępnia w serwisie nie tylko swoje zbiory, ale też obiekty innych instytucji – zdigitalizowane przy użyciu najnowocześniejszych technologii, pozwalających uzyskać najwyższą jakość. Zdigitalizowane i udostępniane w Polonie zbiory codziennie powiększają się o nawet 2000 obiektów: książek, starych druków, rękopisów, grafik, map, nut, fotografii, ulotek, afiszy i pocztówek.

W Polonie można znaleźć najcenniejsze skarby polskiej kultury i historii, na przykład Kronikę Anonima zwanego Gallelem, rękopisy Kochanowskiego, Mickiewicza i Chopina czy rysunki Norwida i Witkacego. Są tu obiekty reprezentujące cały przekrój dziedzin i epok: rękopisy iluminowane, najstarsze polskie książki drukowane, ryciny, rysunki oraz publikacje popularne – pocztówki, stare elementarze, książki dla dzieci, książki kucharskie czy dawne poradniki. Większość udostępnionych zbiorów należy do domeny publicznej, dzięki czemu można je za darmo pobierać i dowolnie wykorzystywać.

Wartościowy czas w domu w sytuacji epidemii - wskazówki dla rodziców, opiekunów

Aktualny czas bardzo zmienił nasze relacje rodzinne, spowodował, że przebywamy razem często na małej przestrzeni, dużo dłużej niż w normalnej sytuacji życiowej. Ma to wiele dobrych stron, jak na przykład pogłębienie relacji, ale bywa to również przyczyną frustracji, co jest naturalne. Poniżej przedstawiamy kilka rad, które mogą ułatwić wzajemny dialog, porozumiewanie się, nieeskalowanie wzajemnych konfliktów. Mamy nadzieję, że pomogą one w rozsądnym i wartościowym byciu razem w tym trudnym okresie.

Zasady spędzania czasu w domu:

1. Zaplanowanie dnia.

Ważne jest, żebyśmy nie funkcjonowali w trybie „wakacyjnym”, ustalili z innymi członkami rodziny godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy, nauki, odpoczynku, posiłków, pory snu. Pozwoli nam to na bardziej przejrzyste komunikowanie się oraz stawianie granic.

2. Wspólne rytuały np. wieczorna gra w gry planszowe, wspólne obejrzenie filmu.

Na co dzień możemy nie mieć na takie rzeczy czasu, wykorzystajmy to, że teraz możemy w bardziej wartościowy sposób spędzać razem wieczory.

3. Zachęcanie do mówienia o swoich uczuciach (w sposób dopasowany do wieku).

Pozwólmy dzieciom powiedzieć o ich lękach, obawach, fantazjach co do aktualnej sytuacji, może się okazać, że ich wyobrażenia są daleko bardziej katastroficzne niż rzeczywistość. Z drugiej strony sami rozmawiamy o aktualnej sytuacji w sposób dostosowany do wieku, bez wzbudzania nadmiernego lęku. Rozmowy o naszych najczarniejszych scenariuszach i obawach zostawiamy na dialog z mężem/żoną/partnerem/partnerką.

4. Rozmawiamy na różne tematy, nie tylko te, dotyczące pandemii.

Choć sytuacja na świecie jest bardzo trudna, nie powinniśmy skupiać się wyłącznie na niej. Rozmawiamy na różne tematy, nie bójmy się śmiać czy żartować. Zdrowie psychiczne wpływa na ogólną kondycję całego organizmu.

5. Dalsze stosowanie wypracowanych zasad wychowawczych.

Starajmy się stosować takie metody wychowawcze, które się sprawdziły i które u nas w domu były skutecznie stosowane przez członków rodziny. Może jest to też czas na doksztalcenie się w kwestii metod wychowawczych i możliwość wdrożenia ich w życie?

Polecamy takie pozycje książkowe, które mogą to ułatwić:

„Jak mówić, żeby maluchy nas słuchały. Poradnik przetrwania dla rodziców dzieci w wieku 2-7 lat” J. Faber, J.King,

„Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”, A. Faber, E. Mazlish,

„Jak mówić do nastolatków, żeby nas słuchały. Jak słuchać, żeby z nami rozmawiały”, A. Faber, E. Mazlish,

6. Umiejętność oddzielenia czasu – życie prywatne i praca.

Ważne jest to, żeby dzieci wiedziały, w którym momencie rodzic jest w pracy, a w którym ją kończy – kiedy nas widzi cały czas, te granice się zacierają. Wymaga to od nas, dorosłych większej dyscypliny, ale też pozwoli na ograniczenie przeżywanego stresu oraz konfliktów.

7. Zadbajmy o chwile tylko dla siebie w ciągu dnia.

Warto, aby dzień był zaplanowany w taki sposób, by rodzic znalazł w ciągu dnia czas tylko dla siebie, kiedy będzie mógł zająć się tym, co lubi, a tym samym zadbać o swój komfort psychiczny. Może to być ciekawa książka, ćwiczenia fizyczne w domu, rozwijanie pasji itd. Dobrze jest uprzedzić domowników, kiedy będzie przeznaczony na to czas, czy to trakcie e-lekcji, zabawy własnej dziecka lub przed pójściem spać.

8. Wyrażaj swoje emocje, ale nie dopuszczaj do ich eskalacji.

W momencie kiedy czujesz, że Ty – jako dorosły, nie radzisz sobie z aktualną sytuacją, sam poszukaj pomocy. Aktualnie dużo gabinetów i centrów terapii oferuje pomoc on-line dla osób dorosłych, w ramach której można przepracować swój lęk, niepewność, stany smutku i niepewności. Szukanie pomocy w takiej sytuacji świadczy o dojrzałości rodzica, a nie jego słabości!

Maria Buśko-Rola- psycholog
Katarzyna Stróżyk- pedagog
PCE i PPP w Wołowie

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka - informacje dla rodziców, przydatne materiały

Drodzy Rodzice, w obecnym czasie, gdzie spędzacie czas z swoimi dziećmi w domu chcemy być dla Was źródłem pomysłów i inspiracji do zabawy i rozwoju która pomoże Wam i Waszym dzieciom na dalszy optymalny rozwój posiadanego potencjału.

Udostępniamy pomysły, by Wczesne Wspomaganie Rozwoju trwało nadal. Pamiętając maksymę: jeśli nie idziemy do przodu, to cofamy się.

Darzymy Was ogromnym zaufaniem i wiemy, że dobrze potraficie spędzać czas ze swoimi dziećmi. Od początku jesteście ich pierwszymi nauczycielami. Chcemy Was nadal inspirować, wskazać sposoby spędzania wolnego czasu, by pomóc w tej trudnej sytuacji.

Uczestniczycie już długo w zajęciach wczesnego wspomagania. Wasze dzieci do tej pory naszymi wspólnymi siłami osiągnęły już tyle ile było możliwe. Jesteśmy w trakcie procesu wczesnego wspomagania Waszych dzieci. Mamy nadzieję, że już niebawem wszystko wróci do normalności. Tęsknimy za Wami i dziećmi i wirtualnie chcemy mieć z Wami kontakt.

Poniżej link do strony, na której znajdą Państwo opowiadanie " O wirusie, który nosił koronę...". Krótka historia, która w przystępny sposób oswoi dzieci z tematem wszechobecnego wirusa.

<https://www.dzieckimbadz.pl/2020/03/o-wirusie-ktory-nosi-korone-opowiadanie.html?fbclid=IwAR1yDTvE8Cq0-tbvXccd7AScr2id6F7qm7XdD0SoGFBLxFoe2XCnubmTel>

Zachęcamy również do regularnego odwiedzania strony związanej z programem, "Zdrowo i sportowo". Organizatorzy proponują cykl materiałów do wykorzystania w domu.

<http://zdrowoisportowo.edu.pl/blog/>

Z uwagi na obecną sytuację wydawnictwo Nowa Era zdecydowało się udostępnić darmowe kody dostępu do portalu dzieci i rodziców Balon Blum. Balon Blum to gra edukacyjna, która pomaga rozwijać koordynację oko-ręka, sprawność manualną, logiczne myślenie, a także percepcję wzrokową i słuchową. Każdy kod umożliwia Nielimitowany dostęp do gry edukacyjnej dla jednego dziecka.

<https://m.me/nowaeradlaprzedszkola?ref=w9769135>

Po pobraniu kodu, wystarczy wejść na stronę <http://balonblum.pl> i założyć konto. Gra działa na komputerze lub tablecie, ale nie na smartfonach.

Pozdrawiamy ciepło i życzymy dużo zdrowia dla dzieci, dla Państwa oraz wszystkich bliskich.

Alina Grejner, zespół WWR

Polecamy również pozycje książkowe, które mogą Państwa zainspirować do pracy ze swoim dzieckiem w domu lub rozwinąć Państwa wiedzę na temat rozwoju dziecka i metod radzenia sobie w sytuacjach trudnych, kryzysowych czy nowych wyzwaniach:

1. Franczyk A., Krajewska K., *Zabawy i ćwiczenia na cały rok*, Impuls, Kraków 2009;
2. Goddard Blythe S., *Jak osiągać sukcesy w nauce? Uwaga, równowaga i koordynacja*, PWN, Warszawa 2015;
3. Minor E., Minor M., *Poznanie przez działanie*, Difin, Warszawa 2009;
4. Karaskova V., *Zabawy ruchowe dla dzieci zdrowych i niepełnosprawnych*, GWP, Gdańsk 2004;
5. Minczakiewicz M. E., *Zabawki i propozycje zabaw dla dzieci o prawidłowym i zaburzonym rozwoju*, Wydawnictwo HARMONIA, Gdańsk 2012;
6. Rose C., Gordon D., *Zabawy fundamentalne, przewodnik od narodzin do 6 lat*, transfer LEARNING Solutions, Gdańsk 2000 .

Małgorzata Tokarczyk, zespół WWR

Materiały do pracy w domu z dzieckiem

Drodzy Rodzice, proponujemy Państwu materiały do pracy w domu z dzieckiem mającym trudności z poprawnym czytaniem i pisanem: dzieci ze zdiagnozowaną dysleksją, dzieci z grupy ryzyka dysleksji oraz pozostałych, u których trudności z pisanem i czytaniem mają inne podłoże.

Poniżej dostępne są linki do ćwiczeń usprawniających technikę czytania, przykładowych ćwiczeń kaligraficznych i grafomotorycznych, ćwiczeń utrwalających poprawną pisownię, a także polecane pozycje do pracy samokształceniowej.

Przykładowe ćwiczenia usprawniające technikę czytania:

https://czasdzieci.pl/czytanki/id,75972d-czytanie_calosciowo_sylab.html

<https://www.mjakmama24.pl/edukacja/pomoc-w-nauce/nauka-czytania-cwiczenia-aa-UxJM-Ph4h-Ti6b.html>

<https://sklep.operon.pl/ortograffiti-z-bratkiem-klasa-iii-komplet-zeszytow-i-kart-pracy.html>

Przykładowe materiały do nauki zasad pisowni języka polskiego oraz dyktanda:

<https://www.dyktanda.net/>

<http://pisupisu.pl/2/ortografia>

<https://zdobywcywiedzy.pl/platforma/kursy/473/gry-ortograficzne-klasa-2>

Przykładowe ćwiczenia kaligraficzne i grafomotoryczne:

<https://www.mjakmama24.pl/edukacja/pomoc-w-nauce/kaligrafia-nauka-kaligrafii-dla-dzieci-cwiczenia-z-kaligrafii-aa-nVbe-D13p-Cmon.html>

<https://pedagogika-specjalna.edu.pl/pomoce-edukacyjne/karty-pracy-wspomagajace-nauke-czytania-pisania-i-liczenia/>

<https://mojedziecikreatywnie.pl/pobieranie/>

<https://sklep.operon.pl/catalog/product/view/id/38/s/ortograffiti-od-dysgrafii-do-kaligrafii-komplet-2zeszytow/?gclid=Cj0KCQjwpfHzBRCiARIsAHHzyZpgAEHinKYXOFU2ZYPgI w9XnoRsdaNfHBeztFNjbMzSpXBIfhxBQUaAg2KEALw wcb>

Katarzyna Stróżyk – pedagog PCE i PPP Wołów

Wskazówki do pracy z dzieckiem na etapie przedszkolnym oraz wczesnoszkolnym

- Twoje dziecko staje się samodzielne, zwiększaj systematycznie zakres czynności samoobsługowych oraz zakres obowiązków domowych.
- To wspomaga jego rozwój w zakresie motoryki, jednocześnie zwiększa wiarę we własne możliwości.
- Zauważaj, wzmacniaj i nagradzaj dziecko kiedy uda się mu np. Samodzielnie ubrać, zadania dopasuj do jego możliwości, świętuj małe sukcesy.
- Aktywność ruchowa przedszkolaka powinna trwać ok 5-6 godzin dziennie. Pamiętaj o przerwach i picu.
- Zabawy ruchowe z rodzicami, rodzeństwem, zwłaszcza te które wymagają współdziałania, pomagają wzmacniać więzi i relacje, a także wzmacniają jego odporność psychiczną w czasie trudnych sytuacji. Kształtują umiejętności czekania na własną kolej, że czasem żeby wykonać jakieś zadanie trzeba współpracować oraz że, czasami należy ćwiczyć żeby poprawnie wykonać dane ćwiczenie.
- Stwarzaj dziecku wiele różnorodnych sytuacji, w których dziecko będzie mogło ćwiczyć różne sprawności.
- Pamiętaj, iż pokazywanie, prezentacja są skuteczniejsze od słów.
- Wyznacz realne, możliwe do osiągnięcia cele.
- Pamiętaj, że dzieci są słabsze, pracuj w dostosowanych do dziecka tempie, stosuj wzmacnianie pozytywne i odpowiednie przerwy.
- Kształtuj u swojego dziecka motorykę dużą-ćwiczenia ogólnorozwojowe (bieganie, skakanie, tory przeszkód), następnie motorykę małą- czyli sprawność dłoni i palców. Na deser pozostaw gry rozwojowe w Internecie (nie dłużej jednak niż godzinę dziennie- jeśli chcecie uniknąć trudnych emocji i zachowań u swoich pociech).
- Od wczesnego dzieciństwa dbaj o kształtowanie prawidłowych nawyków, jedzenie przy stole, odpowiednia pozycja w czasie w tym dobry chwyt narzędzi pisarskich. Raz utrwalony bardzo trudno jest wykorzenić.
- Nie „przestawiaj” dziecka leworęcznego, stwórz mu możliwość prawidłowego funkcjonowania ruchowego. Stosuj specjalnie zaprojektowane nożyczki, ołówki z nakładkami ergonomicznymi, dbaj o odpowiednie ułożenie kart na stole (po lewej stronie dziecka praworęcznego, po prawej stronie dziecka leworęcznego).
- Doceniaj wysiłek jaki wkłada dziecko w podjęte zadania, jeśli to możliwe pracuj obok niego, a kiedy potrzeba razem z nim, w zabawach ruchowych o ile to możliwe pracujcie wspólnie.

- Nie koryguj wszystkich czynności, aby nie zniechęcać dziecka.
- Pamiętaj, iż brak bądź niedobór ruchu może skutkować trudnościami natury motorycznej, ale także napięciem emocjonalnym, które w konsekwencji mogą prowadzić do zaburzeń zachowania.
- Pomocne w czasie waszego pobytu w domu (szczególnie przez dłuższy czas) są plany aktywności oraz tablice motywacyjne.

Alina Grejner - psycholog pracujący z dziećmi w ramach wczesnego rozwoju dziecka

Jak rozmawiać z dzieckiem o koronawirusie

Aktualna sytuacja w kraju związana z epidemią koronawirusa zalicza się do sytuacji kryzysowych w naszym funkcjonowaniu, może być zarówno momentem większej solidarności i troski o innych, jak i czasem trudnym, pełnym lęku, niepewności, smutku. Dzieci i młodzież może w tym czasie przeżywać rozmaite emocje: strach o bliskich, niepewność co do aktualnych wydarzeń, złość na ograniczenia, buntowanie się przeciwko zasadom narzuconym przez osoby dorosłe. Jest to naturalny proces radzenia sobie z sytuacją trudną, stratą (poczucia bezpieczeństwa, wolności, pewności co do codziennych schematów działania).

Załączona książka została stworzona z myślą o rodzicach, nauczycielach, opiekunach dzieci, ale także o samych dzieciach, które są o wiele bardziej przerażone tą sytuacją niż my, książka może pomóc bardziej oswoić obecny stan rzeczy. Jest ona napisana w bardzo przystępny sposób, obrazuje bardzo adekwatnie problem jakim jest koronawirus, w prosty sposób przekazuje informacje.

Zachęcamy do lektury oraz refleksji nad tym tematem.

Alicja Stankiewicz, Maria Busko-Rola
psycholożki PPP w Wołowie

Link do strony: <https://www.wydawnictwoolesiejuk.pl/wiadomosci/czytaj/darmowa-ksiazka-elektroniczna-o-koronawirusie-dla-dzieci/>

Polecamy również książeczkę Manueli Moliny, psychologa - wartościowa do wykorzystania we wspólnej rozmowie z dzieckiem (poniżej 7 roku życia) na temat aktualnej sytuacji, w ramach wspólnego rysowania z rodzicem, zastanawiania się nad problemem koronawirusa na dziecięcym poziomie: <https://www.medexpress.pl/uploads/files/20200315-121750-dzieci-koronawirus-poradnik.pdf>

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI SZKOLENIOWEJ
Powiatowe Centrum Edukacji i Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej w Wołowie
zorganizowało w okresie od stycznia 2020r. do marca 2020r.

„Uczymy się dla siebie – nowoczesna edukacja w gminie Wińsko”

Powiatowe Centrum Edukacji i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Wołowie realizowało w okresie 31 stycznia 2020 – 7 marca 2020 projekt szkoleniowy w Gminie Wińsko. Elementem projektu było dwa obszary merytoryczne **„Wykorzystanie multimedialnych środków dydaktycznych w pracy nauczyciela”** oraz **„Nowoczesne multimedialne metody nauczania języków obcych”**

W ramach projektu pt. „Uczymy się dla siebie – nowoczesna edukacja w gminie Wińsko” projektu RPDS.10.02.01-02-0076/18 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Poddziałania 10.2.1 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej – konkursy horyzontalne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 zostały przeprowadzone szkoleniowe rady pedagogiczne we wszystkich placówkach oświatowych Gminy Wińsko.

Szkolenia miały charakter warsztatowy. Warsztaty **„Wykorzystanie multimedialnych środków dydaktycznych w pracy nauczyciela”** zostały zrealizowane w czterech szkołach podstawowych w Gminie Wińsko:

- Szkoła Podstawowa w Wińsku – 24-25.01.2020
- Szkoła Podstawowa w Wińsku – 31.01-01.02.2020
- Szkoła Podstawowa w Głębowicach – 07-08.02.2020
- Szkoła Podstawowa w Krzelowie – 28-29.02.2020
- Szkoła Podstawowa w Orzeszkowie – 06-07.03.2020

Szkolenie obejmowało dwa dni warsztatowe dla każdej z grup, 16 godzin warsztatów dla każdej. Warsztaty odbywały się w siedzibie placówki, która brała w nich udział. Nauczyciele trenowali z wykorzystaniem sprzętów i programów zakupionych w ramach projektu „Uczymy się dla siebie – nowoczesna edukacja w gminie Wińsko”. Łącznie zostało zrealizowanych 80 godzin warsztatów w w/w temacie dla 66 nauczycieli.

Warsztaty prowadzone były przez Pana Zenona Pędziwiatra –doradcę metodycznego nauczania matematyki i informatyki w Powiatowym Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Wołowie; specjalistę w dziedzinie nowoczesnych, multimedialnych metod nauczania. Wszystkie zajęcia zostały przeprowadzone na najwyższym poziomie i tak też zostały ocenione przez uczestników.

Drugim obszarem tematycznym były warsztaty **„Nowoczesne multimedialne metody nauczania języków obcych”** . Szkolenie zorganizowane dla 7 nauczycieli szkół podstawowych Gminy Wińsko. Warsztat odbył się dnia 29.02.2020 w Szkole Podstawowej w Wińsku. Prowadzącym była Pani Ewa Nowak – wieloletni doradca nauczania języków obcych w Powiatowym Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Wołowie, nauczyciel, szkoleniowiec w zakresie wykorzystania nowoczesnych metod w nauczaniu języków obcych.

Celem projektu jest podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli oraz zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji. Realizacja projektu przyniesie korzyści zarówno placówkom, nauczycielom jak również uczniom. Życzymy powodzenia i dziękujemy za zaangażowanie oraz współpracę.

Katarzyna Fęglerska
koordynator ds. szkoleń

Krystyna Adaśko
Dyrektor PCEiPPP w Wołowie

Sieci Współpracy i Samokształcenia Nauczycieli

- **SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW PRZYRODNICZYCH**

DNIA: 27 LUTY 2020

W ramach spotkania:

1. Podsumowanie pracy za I semestr.
 2. Ustalenie tematyki i sposobu przeprowadzenia konkursu ekologicznego Kreatywny Recycling.
 3. Wymiana doświadczeń i uwag odnośnie przebiegu I etapu Konkursu Przyrodniczego I organizacja II etapu.
 4. Potrzeby i propozycje w ramach pracy sieci.
-

- **SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI JĘZYKÓW OBCYCH**

DNIA: 28 STYCZEŃ 2020

TEMAT WARSZTATÓW: QUIZIZZ – APLIKACJA , KTÓRA NIE POZWALA ZASNAĆ

Celem warsztatów jest:

1. Organizacja powiatowych Konkursów językowych dla uczniów szkół powiatu wołowskiego.
 2. Wspomaganie interakcji , współpracy oraz zaangażowanie całego zespołu uczniów poprzez wykorzystanie aplikacji Quizizz
 3. Przećwiczenie wszystkich funkcjonalności i narzędzi poprzez przygotowanie autorskich materiałów z wykorzystaniem aplikacji Quizizz
 4. Zaznajomienie się z korzyściami wykorzystywania Quizizz w projektach i pracy codziennej nauczyciela.
-

- **SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI JĘZYKA POLSKIEGO I HISTORII**

DNIA: 26 LUTY 2020

TEMAT WARSZTATÓW: OCENIANIE KSZTAŁTUJĄCE W SZKOLE PODSTAWOWEJ I PONADPODSTAWOWEJ

- Prowadzący: Beata Józków
- Odpowiedzialna : Danuta Haller

- **SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI BIBLIOTEKARZY**

DNIA: 10 MARCA 2020

TEMAT:

1. Wybrane metody aktywizujące w pracy nauczyciela bibliotekarza
 2. Harmonogram działań biblioteki pedagogicznej w II semestrze (konkurs, szkolenie, sieć wyjazdowa i inne)
 3. Sprawy bieżące bibliotek.
-

- **SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW ZAWODOWYCH**

DNIA: 27 STYCZEŃ 2020

TEMAT:

1. Zmiany w kształceniu zawodowym
 2. Podstawa programowa –program.
 3. Sieć Współpracy –Zespół Samokształcenia Zawodowego i Podstaw Przedsiębiorczości .
 4. Propozycja zakresu tematycznego na spotkanie z przedstawicielami Kuratorium Oświaty we Wrocławiu.
Prowadząca: mgr inż. Teresa Frączkiewicz –nauczyciel doradca metodyczny przedmiotów zawodowych i podstaw przedsiębiorczości.
-

- **SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO I EDUKACJI Wczesnoszkolnej.**

DNIA: 27 STYCZEŃ 2020

TEMAT: ROZWIJANIE KOMPETENCJI MATEMATYCZNYCH DZIECI W ŻYCIU CODZIENNYM

1. Edukacja matematyczna w przedszkolu . Przygotowanie dzieci do posługiwania się pojęciami matematycznymi , do zrozumienia których dochodzą przez samodzielne działanie.
 2. Potrzeby nauczycieli w zakresie doradztwa i współpracy.
 3. Omówienie realizacji wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych.
-

- **SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA PSYCHOLOGÓW, PEDAGOGÓW I LOGOPEDÓW**

DNIA: 22 LUTY 2020

TEMAT: DZIECKO Z AUTYSTYCZNEGO SPEKTRUM W SZKOLE OGÓLNODOSTĘPNEJ – KIEROWANIE ZACHOWANIEM , PRAKTYKA POZYTYWNA, INSTRUKCJE.

Prowadzący: Izabela Sokołowska-Zatorska

Publikacje nauczycieli

Zrozumieć szkolne nauczanie online: w kontekście wielowiekowej tradycji praktyki szkolnej *face to face*...

Zorganizowane grupy społeczne (plemienne), rodzina, szkoła, uniwersytety, ale także zinstytucjonalizowane grupy wyznaniowe oraz ich odmiany to instytucje mające najdłuższą tradycję w dziejach ludzkości. Ich działania w przeważającej mierze są oparte właśnie na tradycji. Stąd tak trudno je zmieniać – *ideologicznie, strukturalnie* oraz *funkcjonalnie*. Trudno je zmieniać, czasami także dlatego, że podstawą tradycji i jej zachowawczej bazy, jest trwająca setki lat *kulturalna ewolucja* – czyli inaczej zmienianie się systemów. To na tym procesie wyrosło twierdzenie kanadyjskich Indian *Netsilik* - *tak jest, bo tak jest*... Jednym z nielicznych, ale bardzo spektakularnych projektów była metoda Bella-Lancastera, pozwalając na prowadzenie zajęć dla setek a nawet tysięcy uczniów - w erze dramatycznej potrzeby kształcenia kadr robotniczych.

Dzisiaj do gry weszła *technologia cyfrowa* z jej sztandarową twarzą – *sztuczną inteligencją* włączającą do współpracy *człowieka*, nawet wtedy, gdy ten ostatni tego wcale nie pragnie. Ponieważ pojawiły się nowe źródła zdobywania informacji, zmieniła się rzeczywistość szkolna. Uczniowie mogą zdobywać informacje za pomocą szerszego spectrum narzędzi, jakich niestety nie oferuje dziś szkoła.

Jak dotąd *technologia cyfrowa* nie inspiruje głębszych zmian w obszarze podstaw *ideologicznych* edukacji, zwłaszcza w nastawianiu procesu szkolnego na relację **uczenie vs nauczanie**. Obecna sytuacja, spowodowana przez postępującą pandemię kieruje *nasze oczy i ręce* na *technologię cyfrową* jako instrument zmiany patrzenia na relacje *uczenie się vs nauczanie*. Postrzega się ją jako wspieranie edukacyjne i wszyscy są przekonani, że technologia ta może przyczyniać się do zmiany tej relacji na lepsze. Potrzebna jest dziś społeczeństwu współpraca, ale także zdecydowane wspieranie w szkolnej edukacji w budowaniu własnej tożsamości przez uczniów.

Właśnie teraz w Polsce – pod wpływem zmian warunków zewnętrznych – wzrasta zainteresowanie specjalistów edukacji oraz społeczeństwa przełożeniem części zadań edukacji szkolnej na metodologię *online*, wykorzystującą bardziej systematycznie *technologię cyfrową*, gdzie uczniowie nie muszą już być zgromadzeni *w tym samym czasie, w tym samym miejscu i robić to samo, co wszyscy, pod jednoznaczne dyktando nauczyciela*. Jednak w przechodzeniu – choćby częściowym – nie jest możliwe **proste** przełożenie całego systemu albo większości działań tradycyjnej edukacji szkolnej opartej na bezpośrednich relacjach *face to face* na działania edukacyjne w *metodologii online*.

Działania edukacyjne online będą zawsze tylko fragmentem gruntownych działań szkolnej *edukacji podstawowej i średniej*, przede wszystkim ze względu na cele i treść dydaktyczną i wychowawczą wobec ogromnej grupy podmiotów – uczniów, bardzo zróżnicowanych wiekowo – od dzieciństwa do dorosłości. Uczniowie charakteryzują się dramatycznym zróżnicowaniem potrzeb edukacyjnych – zarówno tych powszechnie znanych, rozpoznanych, uogólnionych i upowszechnionych, jak i tych subiektywnych zróżnicowaniach, spowodowanych wzrastaniem uczniów w bardzo zróżnicowanych warunkach. To powoduje różne oczekiwania wobec szkoły, osobistego i publicznego życia. Sytuacja powyższa znacznie się komplikuje, gdy zaczniemy uwzględniać uczniów z różnymi niesprawnościami czy też z wyjątkowymi uzdolnieniami.

Jakie zatem różnice można by zdefiniować między systematycznym kształceniem *face to face* a kształceniem online, a także *blended learning*? Różnice te proponuję rozpatrywać najpierw w trzech obszarach: czas, sytuacyjne różnice edukacyjne oraz wykorzystywane przez uczniów źródła. Następnie przedstawione zostaną podstawowe kroki w tworzeniu systemu/*parasystemu nauczania online* w odniesieniu do szkoły, dyrektora i nauczycieli.

1. Czym – przede wszystkim - różni się nauczanie *face to face* od nauczania *online* w systemie szkolnym?

Różnica główna – to **czas**... lekcje w szkołach trwają 45 minut, oddzielają je dzwonki (*a czasem przerwy międzylekcyjne...*). To powoduje twarde rozgraniczanie czasu nauki i przerw... Tego nie ma w *nauczaniu online*... Podziały na lekcje wyznaczać mogą (*i wyznaczają*) sami uczniowie – czasem we współpracy z *doradcami - nauczycielami*. W nauczaniu lekcyjnym (*face to face*) ten podział jest sztywny – uczniowie muszą zmieniać przedmiot myślenia. W zasadzie mamy tu brak **kontynuacji** - co do przedmiotu myślenia (*uczenia się*).

Pochodną - w pewnym sensie - różnicy określanej przez czas, są sytuacyjne różnice edukacyjne. Uczniowskie indywidualne **zadania** wykonywane w klasie *face to face* znacznie się różnią sytuacyjnie od zadań podejmowanych przez nich w toku zajęć realizowanych **online**. Otrzymane zadanie – w sytuacji ***face to face*** uczeń rozwiązuje sam – publicznie przed całą klasą – przy ławce bądź przy tablicy. Nauczyciel zaś kontroluje jego wykonanie, koryguje, uzupełnia na bieżąco – a przynajmniej powinien tak czynić. Ilu uczniów może w ten sposób skontrolować nauczyciel? Z iloma może wchodzić w interakcje? Na jakim poziomie są uczniowskie inicjatywy interakcji z nauczycielem? Chodzi tu o interakcje, u których początku jest uczniowska niewiedza oraz jego intencja znalezienia rozwiązania, głównie poprzez samodzielne wysiłki intelektualne, przy jego względnej stabilizacji emocjonalnej. Tak dzieje się w sytuacjach inspirowanych przez ***nauczanie online***.

Uczeń rozwiązujący przydzielone zadanie w klasowej sytuacji ***face to face*** nie może otwarcie komunikować się z innymi uczniami, uczniowie nie mogą też komentować tego, co się dzieje w klasie w danym momencie, wchodzić ze sobą w interakcje, gdyż może to być traktowane jako ***przeszkadzanie***. W *lekcji online* uczeń może wchodzić w interakcje z innymi, czasami oddalonymi o wielki dystans – przestrzenny i kulturowy. Możemy tu mieć do czynienia z mniej samodzielnym rozwiązywaniem zadania czyli z samodzielnym myśleniem, ale z drugiej strony mamy tutaj do czynienia z *ewolucyjnie zakorzenioną współpracą*... (zob. Tomassello) a takiego działania uczniów w zasadzie i można powiedzieć „niestety”brakuje w nauczaniu klasowym – *face to face*.

Jeżeli chodzi o sprawdzanie zadań wykonywanych przez uczniów w *nauczaniu online*, to powstaje tu bardzo poważny problem dla nauczyciela, który uczy w chociażby dwóch, trzech, czterech klasach i ma np. stu uczniów. Jeżeli teraz pomnożymy liczbę uczniów przez liczbę przysłanych zadań – to wątpliwości budzić może jakość ich sprawdzania i komentowania. Konieczna jest tu platforma (*system cyfrowy*) ułatwiająca nauczycielowi pracę nad sprawdzaniem, ocenianiem i gromadzeniem uczniowskich zadań. Jej zastosowanie pozwoli nauczycielowi na zautomatyzowanie procesu sprawdzania wiadomości (testy, zadania na platformie) i pozwoli skierować energię nauczyciela na działania służące rozwojowi zainteresowań uczniów. Ponadto, konieczna jest zmiana filozofii leżącej u podstaw zadań wykonywanych przez uczniów.

Proponować można tutaj oparcie zadań uczniowskich na *ocenianiu autentycznym (authentic assesment)* czyli takim, które wprost nawiązuje do przyszłych sytuacji zawodowych i życiowych.

Wreszcie, bodaj najważniejszą konsekwencją zróżnicowania czasowego są **wykorzystywane źródła** i sytuacje edukacyjne (także *niestandardowe*) – poza wyznaczonymi i *znanymi* przez nauczyciela. Względna stabilizacja emocjonalna wyzwala także myślenie uczniów – sięganie przez nich do swej osobistej wiedzy, często niesprawdzonej, niepewnej oraz raczej naturalnych i niestandardowych jej źródeł. Przynajmy, że następuje tutaj – w powyższej sytuacji - weryfikacja uczniowskiej **wiedzy osobistej**, jej *potwierdzenie*, albo też *falsyfikacja*.

Wbrew pozorom – uczeń w **nauczaniu online**, w zetknięciu się z odroczonymi reakcjami nauczyciela (*ale też innych uczniów*) zostaje sam ze swą **wiedzą osobistą**, ze stosunkiem do niej - nie może oczekiwać natychmiastowej riposty nauczyciela (np. *wskazań, co do racjonalności wygłoszonej tezy*) i potwierdzenia jej w danym zakresie bądź jej zaprzeczenia. Uczeń musi sam sobie radzić z *posiadaną wiedzą osobistą*, poprawiać ją, rozwijać, wysłuchując i analizując komentarze napływające z różnych stron, często z raczej mało pierwotnie wiarygodnych źródeł. I to jest kształjące – właśnie budowanie czy lepiej konstruowanie pewności posiadanej wiedzy, na podstawie *własnego rozumowania*. To tak jakby podróżował okreśną drogą, ale własną, którą na długo zapamięta, bo będzie to jego wysiłek w docieraniu do celu. I taka podróż właśnie fascynuje.

Jeżeli już wiemy jak budujemy naszą wiedzę, jak ją modyfikujemy, to łatwiej jest nam ją zmieniać – a dzisiaj – zmiana posiadanej wiedzy, jej rozwijanie, poszerzanie i pogłębianie – to **kluczowa kompetencja ludzka**, zresztą przecież zawsze tak było. Dzięki prowokowanej dynamice zmiany naszej wiedzy oraz uruchamianiu zmiany naszej wiedzy we współpracy - *jesteśmy tam, gdzie jesteśmy*, jesteśmy takimi, jakimi jesteśmy... *dzięki czemu staliśmy się NAMI...*

2. Wstępne kroki budowania systemu szkolnych zajęć online...

Szkolne zajęcia online nie będą - takie same jak zajęcia „face to face”. Mogą i powinny być związane – ale wyrywkowo – pojęciowo połączone z programem nauczania (*pośrednio z podstawą programową*). Tutaj można nawiązać do Wincentego Okonia i jego koncepcji programu nauczaniu określanej jako **egzemplaryczny** program nauczania (*określony przykład – treściowy, pojęciowy* np. **ciśnienie**, *obejmujący kilka różnych przedmiotów*). Taki program jest blisko zintegrowanego programu nauczania.

Decyzja o wyborze koncepcji programu zależy od **nauczyciela** i **dyrektora**.

Kolejny krok to wybór swego rodzaju „UPRZĘŻY” – technologicznej RAMY, w którą będą wkładane zasoby (np. platforma zbudowana przez PCSS dla *e-podręczników*; platforma, jak np. *Scholaris, Moodle; Euroimpex SA; classroom.google.com, Google Drive*).

Gdy mówimy „zasoby”, mamy na myśli zarówno te zastane w przestrzeni (publicznej i prywatnej) jak i wytworzone przez specjalistów a także wytwarzane (*currently, presently*) przez uczestników procesu edukacji - nauczycieli a także uczniów.

Decyzja o wyborze technologicznej RAMY powinna zależeć od nauczyciela i dyrektora placówki.

Pożądana jest - już na samym początku - jakaś *struktura dydaktyczna*: np.

- a) *metoda projektów*;
- b) *problem based learning*;
- c) *tutoring*;
- d) *strategia kształcenia wyprzedzającego* czy podobna do niej
- e) *odwrócona klasa*.

Zaznaczyć chciałbym, że proponowana tutaj **strategia kształcenia wyprzedzającego** jest gotowa do zastosowania. Została ona zweryfikowana w uniijnym projekcie kolegium Śniadeckich. Jest tam koncepcja ów kształcenia, pojęcia, opis procedur, materiały filmowe oraz scenariusze zajęć, a także uzyskiwane przez uczniów wyniki. Jest cyfrowo dostępna publikacja, omawiająca kompletnie tę strategię. **Decyzja** o wyborze struktury dydaktycznej powinna zależeć od **dyrektora i nauczyciela**.

Kształcenie wyprzedzające jest strategią przygotowaną na przykładzie przedmiotów przyrodniczych w liceum, ale stosunkowo łatwo byłoby ją dostosować do innych grup przedmiotów. Dziś właściwie jest to metoda stosowana przez językowców, matematyków, historyków, polonistów i nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Rzeczą bardzo ważną jest także to, że istnieje grupa nauczycieli gotowa do pełnienia roli doradców w realizacji tejże strategii. Dodam jeszcze, że istotnym elementem strategii kształcenia wyprzedzającego jest cyfryzacja jej materiałów i procedur. Dysponujemy po prostu gotową procedurą nauczania online w nauczaniu szkolnym: na poziomie edukacji wczesnoszkolnej, edukacji w klasach IV – VIII oraz szkoły ponadpodstawowej.

Aktywność uczniów w zdobywaniu wiedzy może i powinna odbywać się nie tylko w ramach 45-minutowych zajęć lekcyjnych, ale także poza klasą i szkołą, zwłaszcza w środowisku internetowym. I temu właśnie ma pomóc specjalnie skonstruowana platforma edukacyjna. Zamieszczone na niej planowane aktywności ucznia i nauczyciela opracowano w taki sposób, aby współgrały ze wszystkimi czterema fazami strategii kształcenia wyprzedzającego: aktywacji, przetwarzania, systematyzacji i ewaluacji.

Strategia kształcenia wyprzedzającego umożliwia uczniom swobodne, nieraz niebywale twórcze i fantazyjne poszukiwania, zanim zostanie on zapoznany z nieznanym mu jeszcze w każdym aspekcie nowym materiałem. Skutkiem takich samodzielnych, ale monitorowanych przez nauczyciela (forum internetowe) poszukiwań staje się zaktywizowana wiedza ujęta w proste i zrozumiałe dla ucznia formuły, niejednokrotnie bardziej do niego przemawiające niż zapisy w podręcznikach. Uczeń tworzy bowiem swój własny podręcznik w języku przez niego zrozumiałym – swoje np. e-portfolio.

Należałoby jednoznacznie stwierdzić, że *nauczanie online z wykorzystaniem strategii kształcenia wyprzedzającego* to promowanie idei wiedzy jako kategorii zadanej, a nie danej.

Prof. St. Dylak we współpracy z D. Haller

Stanisław Dylak
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Wydział Studiów Edukacyjnych
Zakład Pedagogiki

Lekcja online z wykorzystaniem platformy documaster

- Utwórz w folderach każdej z klas folder z nazwą swojego przedmiotu, np. „Język polski”.
- W folderze z nazwą swojego przedmiotu, zamieść dla każdej klasy dokument tekstowy z planem lekcji – godziny oraz ich tematami na cały tydzień. Dzięki temu uczniowie mają możliwość odpowiednio przygotować się na wiedzę, która zostanie im przekazana i na przykład porozmawiać o ciekawych/trudnych tematach z rodzicami i opiekunami. Mogą też sami poszukać ciekawych informacji w różnej formie w konkretnym zagadnieniu.
- Dzień przed lekcją wyślij do folderu swojego przedmiotu KARTĘ PRACY, zawierającą:
 - temat lekcji,
 - datę lekcji,
 - spis materiałów merytorycznych do lekcji,
 - zadania do wykonania podczas lekcji,
 - zadanie domowe.

Wskaż uczniom materiały, z których powinni przygotować się do lekcji. Wszystkie materiały możesz wyszukać w Documaster Campus za pomocą semantycznej wyszukiwarki i wskazać uczniom wybrane tytuły w Karcie pracy. Jeśli posiadasz materiały własne – dodaj je w folderze i wskaż ich nazwy w Karcie pracy. Warto zachęcić uczniów również do samodzielnego poszukiwania materiałów w Documaster Campus, w celu rozwijania wiedzy i zainteresowań na wybrany temat.

- Lekcje możesz przeprowadzić za pomocą Skype. Instrukcja, jak zalogować się do Skype przez Documaster Campus oraz jak zaprosić uczniów do SPOTKANIA, została zamieszczona w systemie wraz z innymi instrukcjami i szkoleniami. Skype warto wykorzystać do powtórzenia najważniejszych informacji z poprzedniej lekcji (ok. 5 min) oraz wytłumaczenia uczniom problemu oraz do dyskusji (ok. 15 min.) Jeśli nie możesz połączyć się na Skype, postaraj się przygotować dla uczniów np. filmik, na którym sam tłumaczysz wybrane zagadnienie lub znajduje się opis zagadnienia. Możesz również skorzystać z filmiku, audycji, prezentacji, tekstów, które już ktoś wcześniej umieścił.
- W kolejnej części lekcji (ok. 15 min.) uczniowie samodzielnie realizują ćwiczenia zadane przez Ciebie w Karcie pracy. Pamiętaj, by w tym momencie uczniowie wyłączyli mikrofony. To czas, gdy uczniowie powinni korzystać z materiałów dodanych przez Ciebie do folderu lub z gotowych materiałów znajdujących się w Documaster Campus. W tej części lekcji uczniowie przygotowują także pytania do nauczyciela.
- Ostatni moduł lekcji (ok. 10 min) to podsumowanie i pytania od uczniów. Jeśli nie ma możliwości połączyć się przez Skype, uczniowie przesyłają pytania poprzez komunikator, a odpowiedzi w formie pliku tekstowego „Odpowiedzi do lekcji” zamieszczasz w folderze swojego przedmiotu. Każda lekcja powinna zakończyć się też przypomnieniem tematu następnej lekcji.
- W przypadku, gdy uczeń był nieobecny na lekcji online – należy mailowo przesłać Kartę pracy rodzicowi, aby mógł zalogować się do DC i pobrać wszystkie niezbędne materiały do lekcji.

K. Pokorny D. Haller

Odwrócona lekcja w praktyce – skuteczny sposób na poprawę wyników klasy

Nowy rok pod znakiem ciągłych zmian? Przeładowana podstawa? Zbyt liczne klasy? Postaw na odwróconą lekcję. Teraz jest najlepszy moment.

Nauczyciel nie ma czasu. Dziś to zdanie jest prawdziwe bardziej niż kiedykolwiek. Rozszerzono podstawę programową, szkoły pękają w szwach od nadmiaru uczniów, brakuje kadry pedagogicznej – a godziny lekcyjne też nie są z gumy. Aby znaleźć miejsce na indywidualizację nauczania, metodę projektów, konstrukcjonizm i inne bardzo potrzebne innowacje, trzeba z czegoś zrezygnować. Propozycja: zrezygnujmy z prac domowych.

Uczniowie również są teraz pod większą presją niż kiedykolwiek. Otoczenie szybko ich uczy, że dobrze zdane egzaminy są przepustką do dostatniej przyszłości. Chcieliby dobrze zdać, dlatego bardzo starają się wtłoczyć sobie do głów informacje, których wymaga od nich szkoła. Nie rozumieją, dlaczego muszą to wszystko wiedzieć, ale strach przed życiowym niepowodzeniem, nieraz podsycany dodatkowo przez pełnych niespełnionych nadziei i wygórowanych ambicji rodziców, każe im wkuwać dalej – mimo że nauczyciel nie ma dla nich czasu, a rodzice nie potrafią bądź nie chcą im pomóc. Z czasem u wielu uczniów rodzi się frustracja i zniechęcenie. I doprawdy, trudno się im dziwić.

Idealnie byłoby, gdyby nauczyciel miał więcej czasu na indywidualną pracę z uczniem, a uczeń miał poczucie, że w swojej edukacyjnej podróży, którą przecież musi odbyć przymusowo, nie jest sam. Takie możliwości stwarza [metoda odwróconej lekcji](#), zwana też z angielska metodą odwróconej klasy (flipped classroom) lub strategią wyprzedzającą (termin wprowadzony przez prof. Stanisława Dylaka).

Mówiąc najkrócej, chodzi o to, by zamiast zadawać pracę domową po przerobieniu tematu, nauczyciel polecał uczniom zapoznanie się z materiałami wprowadzającymi temat kolejnej lekcji. Aż tyle i tylko tyle.

Jak to działa?

Wyobraźmy sobie nauczycielkę matematyki w VII klasie. Niech ma na imię Kasia. Nowa podstawa programowa zmusza ją do zmieszczenia w jednym roku szkolnym niemal dwukrotnie większego zakresu materiału niż wcześniej w gimnazjum. Wszystko przez nieuchronnie nadciągający egzamin ósmoklasisty i wchodzące w tej klasie przedmioty ścisłe – chemię i fizykę – które wymagają rozszerzonego aparatu matematycznego. W tle straszy jeszcze egzamin PISA i zaostzona ewaluacja. Kasia wie, że próba realizacji nowego programu tradycyjną metodą prawdopodobnie skończy się przeciążeniem uczniów i kiepskimi wynikami na koniec roku.

Kasia zmienia więc podejście. Mówi uczniom, że od dziś nie będzie prac domowych. Zamiast tego jej uczniowie mają samodzielnie przygotować się do kolejnej lekcji. Wie, że są przeciążeni, dlatego zamiast czytania daje im listę krótkich filmów do obejrzenia. Filmy zawierają wprowadzenie do tematu oraz 2-3 przykładowe zadania wraz z rozwiązaniami. Jeśli uczniowie obejrzą filmy, przyjdą na lekcję z wiedzą teoretyczną i podstawowym pojęciem o rozwiązywaniu zadań.

Dzięki temu Kasia nie będzie musiała tracić czasu na wykład. Zamiast tego od razu rozda uczniom zadania, aby sprawdzić, jak sobie radzą, a następnie podzieli ich na grupy według poziomu zaawansowania i zachęci do samodzielnej pracy. W tym czasie będzie chodzić po klasie i wyjaśniać pozostałe wątpliwości uczniom, którzy takiej pomocy wymagają. Na koniec poda temat kolejnej lekcji i znów wskaże filmy do obejrzenia.

Jeśli wszystko się uda, Kasia będzie miała sporo czasu na indywidualną pracę z uczniem: słabszym pomoże, a lepszym rzuci wyzwanie, żeby się nie nudził. W rezultacie wszyscy uczniowie będą zaangażowani, bo będą mogli pracować we własnym tempie. Koniec z wykładami, przy których jedna trzecia uczniów się nudzi, bo już wszystko rozumie, a kolejna jedna trzecia... też się nudzi, bo nic nie rozumie. I koniec z brakiem szacunku dla nauczyciela – bo teraz Kasia jest cennym doradcą i pomocnikiem w dążeniu do wspólnego celu: dobrze zdanych egzaminów.

To jest zbyt piękne

Co jednak zrobić, gdy nie wszystko idzie zgodnie z planem? W takich sytuacjach warto skorzystać z porad praktyków, którzy mają to już przećwiczone. Jedną z takich osób jest Katie Gimbar, amerykańska nauczycielka, która dla innych nauczycieli nagrała serię filmów doradzających, jak wprowadzać odwróconą lekcję (link na końcu artykułu). Oto najczęstsze problemy i możliwe rozwiązania.

Skąd brać filmy? Przede wszystkim warto tu wspomnieć o projekcie Pi-stacja, którego celem jest udostępnienie na Youtube bezpłatnych filmów edukacyjnych pokrywających cały polski program szkolny. W tej chwili na portalu pistacja.tv oraz na Youtube (kanał [pistacjamatematyka](https://www.youtube.com/channel/UCpistacjamatematyka)) można znaleźć komplet wideolekcji z matematyki do nowej szkoły podstawowej. Materiał nowej szkoły średniej jest uzupełniany w szybkim tempie. Wszystkie filmy są przygotowywane przez doświadczonych korepetytorów i konsultowane przez nauczycieli z wieloletnim stażem. Przechodzą też korektę. Stojąca za projektem fundacja Katalyst Education gwarantuje, że w filmach nie ma błędów. Oprócz Pi-stacji jest jeszcze polska wersja Khan Academy, która oprócz matematyki udostępnia również inne przedmioty. Są także liczne kanały polskich korepetytorów na Youtube: Matemaks, Tomasz Gwiazda, MrCiupi, PiEduPl i inni. Wszystkie te filmy są darmowe. Różnią się tym, do kogo są adresowane (większość jest dla przygotowujących się do matury), jakością, długością (od kilku minut do dwóch godzin) i formą realizacji. Dlatego polecając uczniom materiał do obejrzenia można dać im kilka propozycji do wyboru.

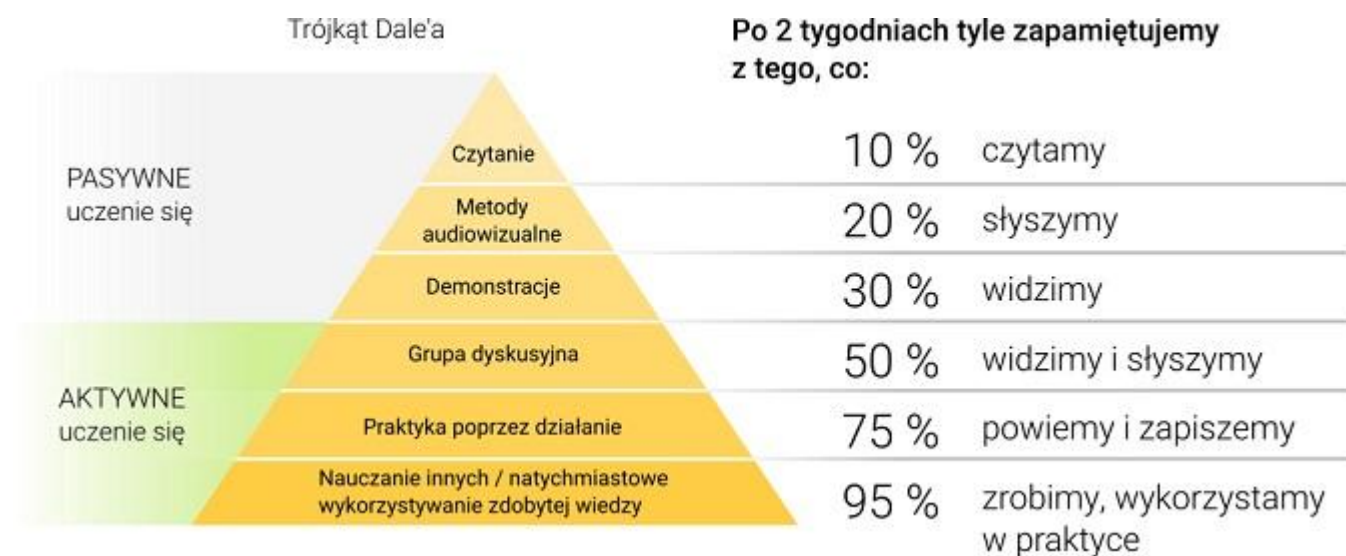
Czy nie można zastąpić filmu kserówką z podręcznika? Można, ale to dla uczniów trudniejszy i bardziej czasochłonny nośnik informacji. Film z Pi-stacji czy Khan Academy trwa od 5 do 12 minut i można go obejrzeć dowolną ilość razy, na komputerze domowym lub na urządzeniu mobilnym, z dowolnego miejsca i w wybranym przez siebie czasie, bez obawy, że ktoś będzie się śmiał z tego, że prosimy o powtórzenie niezrozumiałej kwestii.

Co, jeśli rodzice są przeciwko? To częsta sytuacja w Polsce. Rodzice niechętnie pozwalają dziecku siadać w domu do komputera, bo boją się, że będzie się bawić zamiast pracować. Poza tym szlaban na komputer to nierzadko jedyna represja, która wciąż działa.

W takim wypadku trzeba spróbować przekonać rodziców, a jeśli to nie poskutkuje, pozwolić ich dzieciom oglądać film na początku lekcji – w czasie, gdy inne już pracują nad zadaniami. Można też pobrać film i dać go na płycie CD do oglądania na komputerze bez dostępu do internetu.

Co, gdy uczniowie nie oglądają „zadanych” filmów? Po pierwsze, warto sprawdzać, czy to robią. Katie radzi, by zachęcać uczniów do robienia kreatywnych notatek z filmu np. w postaci mapy myśli, infografiki, czy zwykłej ściąg (tak, robienie ściąg sprzyja zapamiętywaniu). Jeśli okaże się, że niektórzy ich nie mają, polecić im obejrzeć film na początku lekcji, podczas gdy reszta klasy może już robić zadania. Stracą 10-15 minut i zrozumieją, że to jest ich strata. To uczy odpowiedzialności. Można też wygospodarować czas na końcu lekcji na coś, co uczniowie naprawdę lubią robić – coś w rodzaju nagrody dla tych, którzy dobrze pracują. W zgrywalizowanej klasie mogą to być na przykład punkty, które uczeń może później zamienić na bonus (np. zwolnienie z klasówki lub jakiegoś obowiązku), albo wspólna zabawa.

Co, jeśli część uczniów nie ma w domu komputera lub internetu? To na szczęście coraz rzadsza sytuacja. Filmy z Youtube bez problemu można oglądać na telefonie komórkowym, w autobusie w drodze do szkoły. Filmy Pi-stacji można też pobrać na dysk. W razie potrzeby można zorganizować krótkie zajęcia pozalekcyjne w celu obejrzenia filmów albo umożliwić ich oglądanie w świetlicy lub bibliotece.

Co, jeśli wciąż brakuje czasu? Najlepszy sposób to zorganizować samopomoc uczniowską – o tym, że to najlepsza metoda nauki informuje tzw. trójkąt Dale'a. Delegujemy jednego ze zdolniejszych uczniów do słabszych lub zakładamy kanał komunikacji (np. na Snapchacie lub Facebooku), na którym wszyscy mogą sobie pomagać. Dodatkowo można to zgrywalizować, aby za pomoc innym uczniowie byli w jakiejś formie nagradzani.

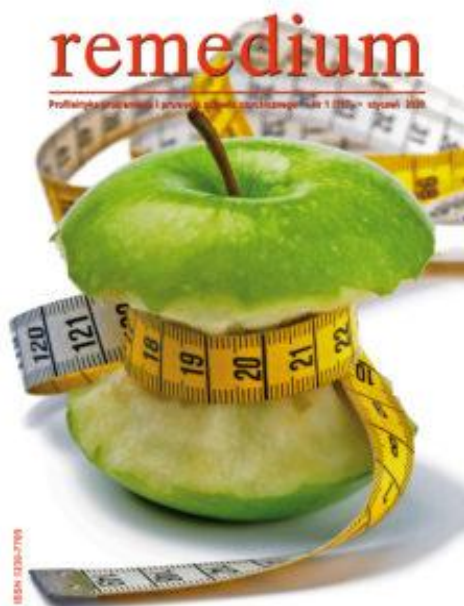
Co, jeśli pojawia się zarzut lenistwa? Zdarza się, że nauczyciele „wysługujący się” na lekcjach filmami są oskarżani o zbytne ułatwianie sobie pracy. Katie Gimbar też na początku opierała się na filmach Khan Academy, ale potem zaczęła nagrywać własne. Twierdzi, że lepiej trafiają do uczniów. To nie jest trudne. Można nagrywać siebie przy tablicy (np. smartfonem) albo ekran własnego komputera, na którym pokazujemy co i jak (to tzw. screencast). Można też przygotowywać i udostępniać prezentacje, jak robi Bartłomiej Janicki, nauczyciel historii z Opolą.

A co robić z nadmiarem czasu? To oczywiście nie jest żaden problem. Nauczyciel cierpi na chroniczny niedobór tego zasobu, więc zawsze znajdzie pomysł na spożytkowanie wolnej chwili. Lecz gdyby okazało się, że odwrócona lekcja działa świetnie i jest miejsce na coś ekstra, warto zająć się ambitnymi projektami. Zapał i zaangażowanie uczniów w takie przedsięwzięcie może okazać się największą korzyścią ze zmiany metody nauczania.

Źródła:

- Film promujący metodę odwróconej lekcji: https://youtu.be/iCZ3_uYKfYc
- Projekt Pi-stacja: <https://pistacja.tv>
- Monografia prof. Stanisława Dylaka nt. strategii wyprzedzającej: https://edustore.eu/download/Strategia_Kształcenia_Wyprzedzajacego.pdf
- Filmy Katie Gimbar o odwróconej klasie (z polskimi napisami) <http://www.pl.euhou.net/index.php/wiadomoci-mainmenu-49/321-katie-gimbar-i-jej-odwrocona-klasa>
- Polska wersja Khan Academy: <https://pl.khanacademy.org/>
- Filmy Matemaksa: <https://www.youtube.com/user/matemaks>
- Filmy Tomasza Gwiazdy: <https://www.youtube.com/user/TDGwiazda>
- Filmy PiEduPl: <https://www.youtube.com/channel/UCiaDIhgYYz2WFEjYk10yMgg>
- Artykuł Bartłomieja Janickiego o jego sposobie na odwróconą lekcję: <https://www.edunews.pl/nowoczesna-edukacja/innowacje-w-edukacji/2941-lekcja-odwrocona-z-perspektywy-nauczyciela-historii>

Danuta Haller – doradca metodyczny PCEiPPP w Wołowie

Nowak K., Niemowlęta i książki.- Remedium 2020, nr 1, s.24-25

Powszechnie wiadomo, że nauka czytania i pisania implikuje wcześniejszą zabawę z opowieściami i książkami, która następnie powinna mieć swoją kontynuację w czasie wolnym, równoległe z nauką w szkole, poza momentami i miejscami nauki czytania. Ważne jest, aby w codzienne życie z dziećmi wplatać w sposób systematyczny język literackiej narracji. Dotyczy to zarówno rodziców, jak i osób pracujących z najmłodszymi w żłobkach, przedszkolach, szkołach, bibliotekach, świetlicach, klubach malucha itp. Od kiedy można próbować zainteresować dzieci lekturą? Od urodzenia!

Naruszewicz A., Stres w życiu dziecka – jak sobie z nim radzić ?- .- Remedium 2020, nr 2, s.5-7

Rozmowy o stresie to bardziej domena dorosłych- stresujące są praca, kłopoty rodzinne, zobowiązania finansowe. Terminy popularne w świecie korporacji, takie jak „deadline”(ostateczny termin oddania pracy) , czy „ASAP”(tak szybko, jak to możliwe), same w sobie wywierają presję. Tymczasem okazuje się , że dzieci również doświadczają stresu – i to w zasadzie od pierwszych chwil życia. Wydaje się, że w związku z mniejszymi w stosunku do dorosłych umiejętnościami radzenia sobie, skutki przeżywanego stresu mogą być dla najmłodszych poważniejsze.

ZESTAWY BIBLIOGRAFICZNE

Genialni. Lwowska szkoła matematyczna. Mariusz Urbanek

Recenzuje: Adrianna Michalewska

Jeśli ktoś udziela na pytanie odpowiedzi bardzo precyzyjnej, ale kompletnie nieużytecznej, musi być matematykiem.

Genialni... to historia kilku polskich matematyków, skupionych wokół Hugona Steinhausa i Stefana Banacha we Lwowie. Współpraca tych dwóch uczonych, ich przyjaźń i swoisty klub badawczy, który stworzyli, a który rozwinął się i zrzeszył kilkunastu uznanych badaczy, między innymi Stanisława Mazura, Stanisława Ulama, Stanisława Ruziewicza, Marka Kaca czy Kazimierza Kuratowskiego to wręcz sensacyjna historia o ludziach, którzy dzisiaj zapewne postrzegani byłiby jako celebryci i ekscentrycy. To opowieść o barwnym środowisku naukowców, którzy nie tylko wymieniali swoje doświadczenia, poszukiwali rozwiązań dręczących ich problemów, ale też przyjaźnili się w czasach, gdy powstająca po latach zaborów Polska nadal dzieliła się na tych, którzy mieli prawo nazywać się jej obywatelami i tych drugich, uznawanych za element obcy i niepożądany. Bez względu na wiek, pochodzenie, wyznanie czy status majątkowy, badacze stworzyli fenomenalną grupę naukową, środowisko sław na skalę nieznaną dotychczas w Polsce.

Trzeba uczciwie przyznać, że geniusz naukowców miał swoje korzenie w niemieckich uniwersytetach, między innymi w Heidelbergu i Getyndze, gdzie kształciło się wielu matematyków i fizyków z całej Europy, np. Max Born, laureat nagrody Nobla w dziedzinie fizyki. Tam też poszukiwał wiedzy profesor Hugo Steinhaus, który potem we Lwowie wykształcił kolejne pokolenia geniuszy nauk ścisłych. Ale prawdą jest też, że profesor Stefan Banach nigdy w Niemczech nie studiował. Aby być uczciwym, należy dodać, że geniusz Banach nie ukończył też politechniki we Lwowie. Jego fenomenalny umysł nie wymagał szkół. A przy tym wyjątkowy uczony był człowiekiem potrafiącym cenić uroki życia, bez którego zapewne klub matematyków nigdy by nie powstał.

Na szczególną uwagę zasługuje jednak przede wszystkim pasja, z jaką twórcy Lwowskiej Szkoły Matematyków oddawali się swojej pracy. Słynny lokal Szkocka, gdzie spotykali się codziennie, początkowo zapisując problemy na blacie stolika, a później, od 1935 roku do 1941 w zeszycie, tzw. Księżce Szkockiej, którą za dwa złote i pięćdziesiąt groszy ufundowała profesorom Łucja Banachowa. Wiele z zapisanych tam zagadnień do dziś nie zostało rozwiązanych. Niepokoi to, że choć Księga Szkocka znana jest na całym świecie, w Polsce nigdy nie ukazała się drukiem.

Członkowie Lwowskiej Szkoły Matematycznej otrzymywali propozycje pracy z najbardziej prestiżowych ośrodków naukowych na całym świecie. Niektórzy, jak Stanisław Ulam, skorzystali z zaproszenia. Pracując dla rządu USA, ocalili życie, gdy w Europie rozpętała się wojna i Niemcy wymordowali kadrę profesorską uniwersytetu w Krakowie, a potem w 1941 także uczelnię lwowskich. Inni dali się uwieść systemowi i podjęli współpracę z nową, powojenną władzą. Każdy z nich przyczynił się do rozwoju nauki i na zawsze zapisał się w podręcznikach, z których dzisiaj uczy się studentów na całym świecie.

Książka Mariusza Urbanka to porywająca opowieść o świecie ludzi zajmujących się matematyką, dla których poza nią niewiele się w życiu liczyło. To barwna, pełna anegdot i cytatów historia o pasjonatach, którzy żyli barwnie, tworzyli historię i tworzyli swoją legendę. Chciałoby się powiedzieć: jaka szkoda, że nikt jeszcze nie nakręcił o nich filmu. Urbanek przedstawia ich jako grupę zapaleńców, geniuszy, mistrzów humoru i wielbicieli pełnej szklanki, ceniących dobry dowcip i ciężką pracę, żyjących problemami, które stanowiły sens ich życia. Nic z nudnego towarzystwa profesorów badających poważne zagadnienia. Raczej grupa żyjących na niezwykle wysokich obrotach mistrzów, wolnych ludzi, gardzących przesadami i ciasnymi umysłami.

Nauczanie matematyki na różnych poziomach edukacyjnych

zestaw bibliograficzny publikacji znajdujących się w Bibliotece Pedagogicznej w Wołowie

1. Daniel J., *Egzamin ósmoklasisty : vademecum nauczyciela : matematyka*. Warszawa 2018
2. Laskowska A., *100 dni do matury : polski, matematyka, angielski : porady i powtórki*. Warszawa 2016
3. Krejčová E., *Matematyka w zabawach i grach w szkole podstawowej*. Opole 2016
4. Płońska A., *Jak pokonać trudności z matematyką w szkole ponadgimnazjalnej : karty pracy dla uczniów*. Opole 2016
5. Rybak A., *Multimedialne wspomaganie kształcenia matematycznego*. Opole 2016
6. Szczawińska J., *Geometria elementarna : notatki do wykładu*. Kraków 2016
7. Zaremba D., *Domowe lekcje matematyki*. Gliwice 2016
8. Dąbek K., *Matematyka dla dzieci : pomoc dla nauczycieli przedszkoli i klas I - III szkoły podstawowej : Z Jackiem w świat*. Opole 2015
9. Landerl K., *Dyskalkulia*. Gdańsk 2015
10. Nowak-Łojewska A., *Wybrane obszary edukacji matematycznej dzieci : poradnik dla nauczycieli klas I-III*. Warszawa 2015
11. Skura M., *Matematyka od przedszkola : metody i zasady wprowadzania pojęć matematycznych : przygotowanie do rozumienia liczb i posługiwania się nimi*. Warszawa 2015
12. Rogers K., *Ilustrowany słownik matematyki dla uczniów*. Poznań 2014
13. Zaremba D., *Jak tłumaczyć dzieciom matematykę : poradnik nie tylko dla rodziców*. Gliwice 2014
14. Zielińska K./red., *Wspomaganie rozwoju myślenia dziecięcego i kompetencji matematycznych : jak wspomagać rozwój przedszkolaka*. Warszawa 2014
15. Bogdańska B., *Matematyka olimpijska. 3, Kombinatoryka*. Szczecin 2012
16. Gruszczyk-Kolczyńska E., *O dzieciach matematycznie uzdolnionych : książka dla rodziców i nauczycieli*. Warszawa 2012
17. Fechner-Sędzicka I., *Rozwijanie zainteresowań i zdolności matematycznych uczniów klas III szkoły podstawowej : poradnik dla nauczyciela*. Warszawa 2012
18. Mikołajczyk M./red., *Jak pracować z uczniem zdolnym? : poradnik nauczyciela matematyki*. Warszawa 2012
19. Pólya G., *Jak to rozwiązać ?* Warszawa 2012 20. Rożek B., *Klubik Małego Matematyka : rozwijanie aktywności matematycznych uczniów I etapu edukacyjnego*. Warszawa 2012

21. Osza U./red., *Wczesna diagnoza dziecięcych trudności w liczeniu : wybrane zagadnienia*. Kraków 2011
22. Wojciechowska K., *Zabawy z zadaniami tekstowymi w edukacji wczesnoszkolnej*. Opole 2011
23. Mitros K., *Urodzony matematyk : zabawy rozwijające zdolności umysłowe najmłodszych*. Poznań 2010
24. Nowik J., *Kształcenie matematyczne w edukacji wczesnoszkolnej*. Opole 2009
25. Piekarczyk B., *Repetytorium maturzysty : matematyka*. Kraków 2008
26. Bronszejn I.N., *Nowoczesne kompendium matematyki*. Warszawa 2007
27. Całka R., *Matematyka - vademecum*. Kraków 2007
28. Zaremba D., *Podstawy nauczania matematyki czyli Jak przybliżyć matematykę uczniom*. Warszawa 2006
29. Osza U., *Zaburzenia rozwoju umiejętności arytmetycznych : problem diagnozy i terapii*. Kraków 2005
30. Zakrzewska D., *Matematyka : najważniejsze wiadomości, przykłady, ćwiczenia i zadania*. Warszawa 2005
31. Stasica J., *160 pomysłów na zajęcia zintegrowane z matematyki w klasach I-III*. Kraków 2004
32. Klus-Stańska D., *Rozwijanie myślenia matematycznego młodszych uczniów*. Warszawa 2004
33. Wójcicka M., *Wybrane metody i techniki aktywizujące : zastosowania w procesie nauczania i uczenia się matematyki*. Warszawa 2004
34. Vohland U., *Łamigłówniki i zagadki liczbowe dla dzieci i młodzieży*. Kielce 2003
35. Klawe-Mazurowa M./red., *Wybór zadań z matematyki dla 12-latków wraz z nową metodą oceniania : Francja*. Warszawa 1999
36. Gruszczyk-Kolczyńska E., *Dzieci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się matematyki : przyczyny, diagnoza, zajęcia korekcyjno-wyrównawcze*. Warszawa 1994
37. Zaremba D., *Sztuka nauczania matematyki w szkole podstawowej*. Gdańsk 1993

Artykuły z czasopism :

1. Baca R., *Działania pisemne inaczej - mnożenie* .- Matematyka 2020, nr 1, s. 6-9.
2. Świercz J., *Gry na lekcjach matematyki* .- Matematyka 2020, nr 1, s.31-34.
3. Wyspiańska M., *Podsumowanie wiadomości o trójkątach* .- Matematyka 2020, nr 1, s.48-49.
4. Koronka A., *Podzielność liczb - jak ośwoić dzieci z dowodzeniem twierdzeń*.- Matematyka 2020, nr 1, s. 24-25.
5. Adamczyk H., *Z matematyką za pan brat już od najmłodszych lat* .-Bliżej Przedszkola 2020, nr2, s.20-26

6. Kramzer M., *Zadania dla klas 4-6 szkół podstawowych*.- Matematyka 2020, nr 1, s. 10-11.
7. Kramzer M., *Zadania dla młodszych klas liceów*.- Matematyka 2020, nr 1, s. 14-15.
8. Kramzer M., *Zadania dla starszych klas liceów*.- Matematyka 2020, nr 1, s. 18-19.
9. Kramzer M., *Zadania dla starszych klas szkół podstawowych*.- Matematyka 2020, nr 1, s. 12-13.
10. Sokołowski A., *Jak pomóc uczniowi w zrozumieniu i zapamiętaniu wiedzy? Zalecenia*.- Matematyka 2019, nr 3, s. 34-38.
11. Morawiec A., *Liczby złożone i ich mutacje*.- Matematyka 2019, nr 1, s. 25-27.
12. Szadowiak A., *Mapy myśli jako element wykorzystywany w podsumowaniu działu*.- Matematyka 2019, nr 6, s. 29-3.

Bezpieczeństwo w sieci

Surfowanie w Internecie może być świetną zabawą oraz towarzyską i inspirującą formą spędzania czasu. Zależy nam na tym, abyście naprawdę cieszyli się czasem, który spędzacie na naszych stronach i korzystając z naszych usług. Z tego powodu, przygotowaliśmy zestaw dziesięciu wskazówek dotyczących bezpieczeństwa w sieci.

To ważne, by mieć na uwadze poniższe punkty, gdy czatujecie, używacie komunikatora internetowego, czy też udzielacie się na forach dyskusyjnych:

- 1.** Bądźcie dyskretni. Informacje, które publikujecie, stają się publiczne i widoczne dla wszystkich. Nie wstawiajcie informacji lub obrazków, których nie chcecie udostępniać całemu światu. Uważajcie – mogą zostać przekazane dalej!
- 2.** Bądźcie anonimowi. Nie dzielcie się prywatnymi lub bardzo osobistymi informacjami. Nigdy nie zamieszczajcie lub wysyłajcie czegokolwiek, co może posłużyć do zlokalizowania was lub innej osoby (na przykład imienia i nazwiska, adresu e-mail, czy też adresu domowego lub numeru telefonu).
- 3.** Zachowajcie dystans. Nie organizujcie spotkań z przypadkowymi osobami poznanymi w sieci. Jeśli już musicie, spotykajcie się wyłącznie w bezpiecznych i publicznych miejscach, powiadomcie kogoś o swoich planach i przyprowadźcie ze sobą znajomego. Jeśli nie jesteście pełnoletni, poproście rodziców lub opiekunów o pozwolenie i weźcie ich ze sobą.
- 4.** Bądźcie szczerzy. Możliwe, że kusi was udawanie kogoś, kim nie jesteście. Pamiętajcie, że inni ludzie również mogą myśleć w ten sam sposób. Potrafią podawać się za kogoś, kim w rzeczywistości nie są.

5. Bądźcie uprzejmi. Nie wdawajcie się w zbędne dyskusje z natrętnymi osobami. Jeśli ktoś was obraża, po prostu odejdźcie od komputera. Powiadomcie dorosłego lub administratora o danej osobie i jej zachowaniu. To ma być przede wszystkim zabawa, czyż nie?
6. Uważajcie na wirusy. Nie otwierajcie, nie odpowiadajcie i nie przysyłajcie dalej e-maili, czy też wiadomości z komunikatora, jeśli nie znacie osoby wysyłającej i nie sprawdziliście zawartości programem antywirusowym. Może ona zawierać niebezpieczne oprogramowanie (takie jak spyware, czy wirusy), lub być obraźliwa.
7. Zachowajcie bezpieczeństwo. Używajcie oprogramowania zabezpieczającego (np. skanerów antywirusowych). Upewnijcie się, że system operacyjny jest zaktualizowany i zabezpieczony na wypadek, gdyby e-mail nieumyślnie zainfekował wasz komputer.
8. Zachowajcie prywatność. Nigdy nie udostępniajcie haseł lub odpowiedzi do nich.
9. Bądźcie kreatywni. Upewnijcie się, że wasza tożsamość internetowa nie ujawnia żadnych osobistych informacji. Bądźcie kreatywni i wyjątkowi!
10. Uważajcie. Jeśli coś brzmi zbyt dobrze, żeby było prawdą, prawdopodobnie nią nie jest! Sprawdzajcie fakty, jeśli czegoś nie jesteście pewni.

I pamiętajcie, że wszystko zależy od was. Sami decydujecie, w jakie działalności się zaangażować i jakie informacje udostępnić.

Zasady bezpieczeństwa w Internecie :

1. **Nie ufaj osobie poznanej przez Internet.** Nigdy nie możesz być pewien, kim ona naprawdę jest. Mówi, że ma 8 lat, ale może mieć 40!
2. **Włączaj komputer tylko wtedy, gdy ktoś dorosły jest w domu.**
3. **Nie spotykaj się z osobami poznanymi przez Internet!** Zawsze skonsultuj to z rodzicami.
4. **Gdy coś Cię przestraszy lub zaniepokoi, wyłącz monitor i powiedz o tym dorosłemu.** Powiedz też, jeśli szukając informacji, trafiłeś na stronę, która namawia do nienawiści lub do czegoś dziwnego.
5. **Nie zdradzaj nikomu swojego imienia ani adresu!** Nie mów też, ile masz lat i do jakiej szkoły chodzisz. Nie podawaj numeru telefonu.
6. **Wymyśl sobie jakiś fajny nick, czyli internetowy pseudonim.** Nie podawaj w nim daty urodzenia ani wieku. Wykorzystaj imię bohatera ulubionego filmu lub słowo z piosenki. Użyj swojej fantazji. Na pewno wymyślisz coś ciekawego!

7. **Pomyśl kilka razy, zanim wyślesz wiadomość, e-mail czy smsa.** Kiedy klikniesz „wyślij”, nie można już tego cofnąć.
8. **Nie dokuczaj innym.** Pamiętaj, że w Internecie obowiązuje zasada nieużywania brzydkich słów. Traktuj innych tak, jak byś chciał, żeby Ciebie traktowano.
9. **Długie korzystanie z komputera szkodzi zdrowiu i może być przyczyną wielu innych problemów,** np. w szkole. Nie zapominaj o sporcie i innych rozrywkach, nie związanych z komputerami i Internetem.
10. **Dbaj o swoje hasło jak o największą tajemnicę.** Wymyśl takie, które będzie trudne do odgadnięcia. Niech to nie będzie Twoje imię ani imię najlepszej przyjaciółki.
11. **Dbaj o bezpieczeństwo swoich przyjaciół.** Nie podawaj nikomu ich danych, nie publikuj zdjęć bez ich zgody. Nie wiesz, jaki ktoś zrobi z nich użytek, a kiedy je wyśłasz lub umieszczasz w Internecie, nie masz już nad nimi kontroli.
12. **Zabezpiecz komputer.** Używaj dobrego programu antywirusowego, dbaj, by baza wirusów była aktualna. Nie otwieraj e-maili od nieznajomych, nie klikaj na linki podeślane przez obcą osobę – mogą Ci zawirusować komputer!
13. **Szanuj prawo własności w Sieci.** Zawsze podawaj źródło pochodzenia materiałów znalezionych w Internecie.

Bezpieczny Internet - zagrożenia w sieci

zestaw bibliograficzny publikacji znajdujących się w Bibliotece Pedagogicznej w Wołowie

1. Jabłońska M., *Człowiek w cyberprzestrzeni : wprowadzenie do psychologii Internetu*. Łódź 2018
2. Nowicka M., Dziekońska J., *Cyfrowy tubylec w szkole – diagnozy i otwarcia T.1 : Współczesny uczeń a dydaktyka 2.0*. Toruń 2018
3. Tanaś : *Mistrz i uczeń w cyberprzestrzeni: wprowadzenie do psychologii Internetu*. Kraków 2018
4. Dynkowska J.i in., *Hejterstwo : nowa praktyka kulturowa ? : geneza, przypadki, diagnozy*. Łódź 2017
5. Penkowska G./red., *Zagrożenia ze strony mediów* . Gdańsk 2017
6. Janicka-Olejnik E., Klimek K. / red., *Dzieci i młodzież w świecie technologii cyfrowej*. Łódź 2016
7. Jegier A., *Czas wolny małych dzieci w świecie realnym i wirtualnym*. Warszawa 2016
8. Spitzer M , *Cyberchoroby : jak cyfrowe życie rujnuje nasze zdrowie*. 2016
9. Uhls T., Yalda T., *Cyfrowi rodzice : dzieci w sieci: jak być czujnym a nie przeczulonym*. Kraków 2016

10. Barlińska J., **Cyberprzemoc : o zagrożeniach i szansach na ograniczenie zjawiska wśród adolescentów.** Warszawa 2015
11. Bednarek J. i Andrzejewska A./red., **Cyberprzestrzeń - człowiek - edukacja. T.2 : Dylematy społeczności cyfrowej.** Kraków 2015
12. Kosiński J., **Paradygmaty cyberprzestępczości.** Warszawa 2015
13. Kudyba K., **Cyberprzestępstwa seksualne na szkodę małoletniego w polskim i amerykańskim porządku prawnym.** Warszawa 2015
14. Andrzejewska A., **Dzieci i młodzież w sieci zagrożeń realnych i wirtualnych.** Warszawa 2014
15. Bednarek J., Andrzejewska A./red., **Zagrożenia cyberprzestrzeni i świata wirtualnego.** Warszawa 2014
16. Cash H., McDaniel K., **Dzieci konsoli : uzależnienie od gier.** Poznań 2014
17. Kozak S., **Patologia cyfrowego dzieciństwa i młodości.** Warszawa 2014
18. Dobrowolska B./ red., **Szkoła w perspektywie globalizacji i zagrożeń.** Toruń 2013
19. Kozak S., **Patologia fonoholizmu: przyczyny, skutki i leczenie uzależnienia dzieci i młodzieży od telefonu komórkowego.** Warszawa 2013
20. Spitzer M., **Cyfrowa demencja : w jaki sposób pozbawiamy rozumu siebie i swoje dzieci.** Słupsk 2013
21. Jędrzejko M., Taper A., **Dzieci a multimedia.** Warszawa 2012
22. Pyżalski J., **Agresja elektroniczna i cyberbullying jako nowe ryzykowne zachowania młodzieży.** Kraków 2012
23. Więczkowska M., **Co wciąga twoje dziecko?** Kraków 2012
24. Majchrzyk Z./red., **Agresja wirtualna vs realna : poglądy i badania.** Białystok 2011
25. Ogińska-Bulik N., Majchrzak P., **Uzależnienia od Internetu.** Łódź 2011.
26. Pyżalski J., **Agresja elektroniczna wśród dzieci i młodzieży.** Sopot 2011
27. Kowalski R., **Cyberprzemoc wśród dzieci i młodzieży.** Kraków 2010
28. Andrzejewska A./red., **Cyberświat - możliwości i zagrożenia.** Warszawa 2009
29. Chocholska P, Osipczuk M., **Uzależnienie od komputera i Internetu u dzieci i młodzieży.** Warszawa 2009
30. Paluchowski W.J., **Internet a psychologia : możliwości i zagrożenia.** Warszawa 2009
31. Szmigielska B./red., **Psychologiczne konteksty Internetu.** Kraków 2009
32. Szmigielska B./red., **Całe życie w sieci.** Kraków 2008
33. Feibel T., **Zabójca w dzieciennym pokoju : przemoc i gry komputerowe.** Warszawa 2006
34. Wallace P., **Psychologia Internetu.** Poznań 2005

Artykuły z czasopism:

1. Goetz M., **Na celowniku hejterów.-** Głos Nauczycielski" 2018, nr 31/32, s. 20.
2. Gregorek A., **Mindfulness - trening uważności dzieci i młodzieży w profilaktyce cyberprzemocy.-** Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2018, nr 1, s. 30-38.
3. Janczak D., **Bezpieczny Internet.-** Dyrektor Szkoły" 2017, nr 4, s. 46-47.
4. Małysz Z., **Agresywność, agresja, przemoc, bullying i cyberbullying jako problemy opiekuńczo-wychowawcze X.** Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2018, nr 1, s. 12-20.
5. Pawłowska S., **Mroczne zakamarki Youtube'a - patostreaming .-** Remedium" 2018, nr 6, s. 2-4.

6. Dyka-Płonka M., **Lekcja z bezpieczeństwa w Sieci**.- TIK w Edukacji. - 2017, nr 2, s. 26-28
7. Janczak D., **Bezpieczny Internet**.- Dyrektor Szkoły 2017, nr 4 , s.46-47
8. Jurkiewicz A., **Blokada niepożądanych stron WWW (w 3 krokach)**. TIK w Edukacji 2017, nr3, s.42-43
9. Kata J., **Zagrożenia młodzieży gimnazjalnej w świecie Internetu**.- Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2017, nr 2, s. 42-52
10. Kałuba-Korczak A., **Dziecko w Internecie : zagrożenia**.- Wychowanie w Przedszkolu. - 2017, nr 5, s. 4-7
11. Kubala-Kulpińska A., **Profilaktyka zagrożeń w cyberprzestrzeni**.- Życie Szkoły. - 2017, nr 2, s. 29-31
12. Pawłowska S., **Dzieci w sieci - o współczesnych formach wirtualnej reklamy** Remedium. - 2017, nr 9, s. 2-4
13. Polcyn S., **Cyberzagrożenia dla dzieci i młodzieży**.- Remedium 2017, nr9, s.28-29
14. Schiano D., **Rodzice cyfrowych dzieci**.- Charaktery 2017, nr10, s.36
15. Szewczyk-Kowalewska I., **Společne konsekwencje cyberprzemocy i deficytów emocjonalnych uczniów**.- Nowa Szkoła. - 2017, nr 5, s. 24-35
16. Mysior R., **Internet a edukacja**.- Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2016 , nr 8, s.23-28
17. Pokrzycka L., **Jak wykorzystywać Otwarte Zasoby Edukacyjne?**.- Nowa Szkoła. - 2016, nr 7, s. 46-49
18. Pokrzycka L., **Nauka przez zabawę : bezpłatne aplikacje internetowe dla nauczycieli**.-Nowa Szkoła 2016, nr8, s.49-52
19. Polcyn S., **Facebook zagrożeniem dla młodego człowieka**.- Remedium. - 2016, nr 9, s. 20-22
20. Romański R., **Media wobec samobójstw**. [Cz. 1].- Remedium. - 2016, nr 4, s. 26-27
21. Stańczyk M., **Internet - szansa czy zagrożenie?**.- Dyrektor Szkoły. - 2016, nr 1, s. 48-51
22. Szuster A., **O możliwości ograniczenia agresji rówieśniczej w Internecie**.- Serwis Informacyjny Narkomania. - 2016, nr 4, s. 36-40
23. Goetz M., **Czy Internet pozbawia nas empatii?**.- Niebieska Linia. - 2015, nr 3, s. 10-13
24. Kroker N., **O zagrożeniach w sieci**.- Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2015, nr10, s.33-37
25. Krzyżak-Szymańska E., **Wychowanie dzieci do korzystania z nowych mediów**.- Remedium. - 2015, nr 9 s.
26. Michniuk A., **Dziecko w sieci, czyli o bezpieczeństwie w praktyce : scenariusz zajęć dla klasy II**.- Życie Szkoły. - 2015, nr 1, s. 38-40
27. Mysior R., **Sexting - niebezpieczna strona nowych mediów**.- Remedium 2015, nr 6, s.6-8
28. Schuhler P., **Wyłącz - zanim będzie za późno : uzależnienie od komputera i Internetu**.- Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2015, nr3 , s.58-59
29. Humięcka B., **Przemoc rówieśnicza w sieci**.- Dyrektor Szkoły . - 2014, nr 6, s. 54-57
30. Kaczmarek K., **Ryzykowne zachowania a nowe media**. -Remedium . - 2014, nr 7/8
31. Grzybowska M., **Cyberprzemoc**.- Edukacja i Dialog . - 2013, nr 1/2, s. 49-51
32. Pyżalski J., **Rówieśnicza agresja elektroniczna - co wiemy po dekadzie badań?** Cz. 1.- Remedium . - 2013, nr 9, s. 26-27
33. Sierpniak A., **Zagrożenia związane z korzystaniem przez dzieci z Internetu**.- Nauczanie Początkowe : kształcenie zintegrowane . - R. 37 (59), nr 3 (2013/2014), s. 34-42

Arteterapia - na czym polega lecznicza moc sztuki?

Arteterapia to terapia przez sztukę. Rzeźba, malarstwo, taniec czy śpiew otwierają nam dostęp do naszego wnętrza: emocji, potrzeb, lęków. Ale arteterapia pomaga nie tylko w przypadku chorej duszy – nieoceniona bywa również w leczeniu chorób fizycznych. Arteterapia jest dobra dla każdego i w każdym wieku: mogą z niej korzystać dzieci, osoby dorosłe i seniorzy. Jak działa ten rodzaj psychoterapii? Jakiego rodzaju arteterapii?

Arteterapia, czy inaczej artterapia, to – jak nazwa wskazuje – terapia przez sztukę. Dokładniej, jest to rodzaj psychoterapii, która wykorzystuje różne dziedziny artystyczne. Pozytywny wpływ sztuki na psychikę człowieka znany jest od dawna. Arteterapię stosowali już pod koniec XIX w. dwaj francuscy psychiatrzy A. A. Tardieu i M. Simon, ale sam termin – z ang. "art therapy" – po raz pierwszy został użyty przez angielskiego nauczyciela, Adriana Hilla w 1942 roku. Sam Sigmund Freud postulował doniosłą rolę twórczości artystycznej w badaniu treści nieświadomości. W Polsce, na początku XX w. metodą tą zajmował się wybitny pedagog i etyk, prof. Stefan Szuman, a po nim krakowski onkolog, prof. Julian Aleksandrowicz, który wprowadził tę technikę do szpitali jako uzupełnienie tradycyjnych metod kuracji.

Działania artystyczne są sposobem na wyrażenie siebie, a wie o tym doskonale każdy plastyk, tancerz, czy muzyk. Wokaliści powtarzają, że dopiero po wejściu na scenę czują, że żyją, że są sobą. Osoby z problemami natury emocjonalnej, psychologicznej, często dopiero przez sztukę są w stanie się otworzyć. Jest to bezcenne, bo tylko wtedy terapeuta może im pomóc. Należy podkreślić, że w arteterapii nie trzeba mieć żadnych uzdolnień w kierunku określonej dziedziny sztuki, to nie ma znaczenia. Działanie terapeutyczne ma sam proces twórczy.

Arteterapia: dla kogo?

Terapia sztuką jest skuteczna zwłaszcza w przypadku osób mających kłopoty z komunikacją werbalną, zmagających się z depresją, nerwicami, zaburzeniami lękowymi, leczących uzależnienia lub u ludzi, którzy po jakiejś traumie starają się powrócić do normalnego funkcjonowania. Sprawdza się u pacjentów niepełnosprawnych intelektualnie, może być także z powodzeniem stosowana jako terapia uzupełniająca w procesie leczenia chorób somatycznych, np. nowotworów. Arteterapia jest wspaniałym sposobem dotarcia do dzieci z problemami emocjonalnymi, po ciężkich przejściach, autystycznych, ale i formą dającą odprężenie, uwalniającą od napięcia - dla tych zupełnie zdrowych. Dobór terapii do pacjenta uzależniony jest od kilku czynników: przede wszystkim od predyspozycji lub zainteresowań samego pacjenta ("zawsze chciałam malować obrazy, ale nie było mi dane"), ale także od inwencji terapeuty oraz jego własnych umiejętności czy doświadczeń.

Jak działa arteterapia?

Ekspresja artystyczna powoduje w człowieku uczucie wyzwolenia, można to określić jako katharsis (z greckiego - oczyszczenie). Polega to na tym, że w pewnym momencie, gdy intensywnie i z zaangażowaniem pracujemy nad swoim dziełem, "puszczają" blokady emocjonalne, nagromadzone emocje znajdują w końcu ujście, lęki ustępują, zmniejsza się napięcie. To sprawia, że pacjent zyskuje większą łatwość w otworzeniu się przed terapeutą, ale i sam zaczyna uświadamiać sobie podłoże swoich problemów, a to z kolei jest zwykle początkiem pozytywnych zmian.

Arteterapia działa na dwóch płaszczyznach – nieświadomej i świadomej. O tej pierwszej mówimy wtedy, gdy do pacjenta zaczyna docierać to, co do tej pory wypierał lub z czego nie zdawał sobie sprawy. Wydaje się, że to jest sedno psychoterapii. Przykładem może być sytuacja, w której na arteterapię zgłasza się osoba, która nie jest w stanie zbudować normalnego związku. Dzięki zajęciom, np. z malarstwa, w pewnym momencie udaje się dotrzeć do pewnych zdarzeń z jej dzieciństwa i zrozumieć, jak wpłynęły one na ukształtowanie się całej jej osobowości. Jednak równie ważna jest ta świadoma, bardziej namacalna płaszczyzna. Jeśli przy okazji arteterapii, dowiemy się, że potrafimy malować naprawdę dobre obrazy, rośnie nasze poczucie własnej wartości. To zaś daje nam wiarę w swoje możliwości, zmienia nasz sposób postrzegania świata, a nawet myślenia, czy odczuwania. Przez arteterapię może narodzić się zupełnie nowy człowiek.

Są trzy podstawowe funkcje arteterapii:

- **korekcyjna** – odzyskanie równowagi psychicznej, rozładowanie frustracji, zmniejszenie lub unicestwienie lęków, wyleczenie depresji, ułatwienie komunikacji z innymi ludźmi, budowanie pozytywnego nastawienia do świata, zmniejszenie poziomu agresji, podniesienie samooceny, itp.;
- **edukacyjna** – wzbogacenie życia wewnętrznego, zdobycie nowych umiejętności, poszerzenie wiedzy;

- **rekreacyjna** – zajęcia z arteterapii mogą być przecież wspólnym sposobem na spędzenie wolnego czasu, po prostu formą relaksu.

Przykłady arteterapii :

Choreoterapia – terapia tańcem i ruchem w ogóle. Umożliwia integrację emocji i stanu ducha z ciałem, uwalnia od stresu, pozwala na porzucenie dawnych wzorców ruchowych i naukę nowych. Dzięki choreoterapii możliwe jest bardziej świadome doświadczanie własnego ciała, pokonywanie jego ograniczeń, wyzwalanie pożądanych reakcji, jak radość, odprężenie, otwartość.

Muzykoterapia – praca z głosem w niezwykle sposób otwiera pacjenta. Ludzie, którzy uczą się śpiewać, nagle obserwują w codziennym życiu, że zaczęli... mówić (w znaczeniu – wyrażać siebie, mówić, czego chcą). Inny rodzaj muzykoterapii (bierny) polega po prostu na słuchaniu utworów muzycznych. Spokojne dźwięki wpływają na ciało i umysł relaksująco, bądź przeciwnie – pobudzająco (zależnie od efektu, który chcemy uzyskać). Z kolei granie na instrumentach daje pacjentowi poczucie sprawstwa.

Bajkoterapia – terapeuta dobiera odpowiednie bajki terapeutyczne i czyta je. Raczej jest to terapia skierowana do dzieci, ale niekoniecznie. Słuchanie bajki wpływa kojąco, zabija nudę, czasem podsuwa pewne rozwiązania.

Filmoterapia – terapia przez film. Terapeuta podsuwa filmy podejmujące temat, który w jakiś sposób koreluje z problemami pacjenta. Oglądanie filmów zakończone jest dyskusją.

Terapia przez sztuki plastyczne, takie jak: rysunek, malarstwo, rzeźba, grafika, tkactwo, wycinanki, kolorowanki i wiele innych – przez plastyczne dzieła pacjenta można dowiedzieć się wielu rzeczy o nim samym. Wyjątkiem są kolorowanki, które działają raczej wyłącznie relaksująco (no, chyba, że ktoś koloruje wszystko na czarno). Ale prosty rysunek, na którym pacjent proszony jest o narysowanie swojej rodziny, może być cennym drogowskazem dla terapeuty. Jak dziecko widzi swoją rodzinę? A jak siebie na jej tle? Może się okazać, że jest największą postacią na rysunku. Albo, że wcale go tam nie ma...

Czytaj także :

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Arteterapia>

<https://arteterapia.pl/>

<https://portal.abczdrowie.pl/arteterapia>

<https://www.medonet.pl/zdrowie,arteterapia---opis--zastosowanie--metody-arteterapii,artykul,1729501.html>

<http://www.cen.edu.pl/Materialy-metodyczne,107/Czym-jest-arteterapia-Terapeutyczne-wlasciwosci-sztuki,448.html>

Arteterapia – terapia sztuką

zestaw bibliograficzny publikacji znajdujących się w Bibliotece Pedagogicznej w Wołowie

1. Karolak W., ***Arteterapia dla dzieci i młodzieży : scenariusze zajęć.*** 2019
2. Pikała A., Sasin M., ***Arteterapia : scenariusze zajęć.*** 2016
3. Karolak W., ***Rysunek w arteterapiach twórczości i sztuce.*** 2015
4. Łoza B., Chmielnicka A./red., ***Arteterapia. Cz. 1, Teoria.*** 2014
5. Łoza B., Chmielnicka A./red., ***Arteterapia. Cz. 2, Praktyka.*** 2014
6. Rudowski T., ***Edukacja i terapia przez sztukę : arteterapia w świetle teorii doznań transakcyjnych.*** 2013
7. Wajdenfeld J., ***Kreatywna plastykostymulacja w świetle twórczego funkcjonowania umysłu.*** 2013
8. Karolak W., Kaczorowska B./red., ***Arteterapia : od rozważań nad teorią do zastosowań praktycznych.*** 2012
9. Szulc W., ***Arteterapia : narodziny idei, ewolucja teorii, rozwój praktyki,*** 2011
10. Gładyszewska-Cylulko J., ***Arteterapia w pracy pedagoga : teoretyczne i praktyczne podstawy terapii przez sztukę.*** 2010
11. Gilroy A., ***Arteterapia : badania i praktyka.*** 2009
12. Piszczek M., ***Terapia zabawą, terapia przez sztukę : wybrane zagadnienia i metody.*** 2009
13. Konieczna E., ***Arteterapia w teorii i praktyce.*** 2007
14. Handford O., ***Bajka w twórczym rozwoju i arteterapii.*** 2007
15. Gładyszewska-Cylulko J., ***Wspomaganie rozwoju dzieci nieśmiałych poprzez wizualizację i inne techniki arteterapii.*** 2007
16. Dobrzańska-Piętkowska S., ***Nikt nie powiedział, że ładnie rysuję.*** 2006
17. Karolak W., ***Rysunek w arteterapii.*** 2005
18. Kalbarczyk A., ***Zabawy ze sztuką : podręcznik metodyczny dla nauczycieli : praca z dzieckiem uzdolnionym, wrażliwym lub nieśmiałym w małych grupach : grupy wiekowe: 5-7 lat, 7-9 lat i 9-13 lat.*** 2005
19. Koziełło-Doherty D., ***Taniec i psychoterapia.*** 2002